

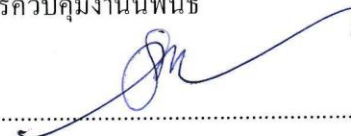
การศึกษาการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

สิราภรณ์ เทพสง่า

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
กรกฎาคม 2561
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ สิริภรณ์ เทพสง่า ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร.สถาพร พฤษภูมิกุล)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภารดี อนันต์นาวิ)

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

.....ประธาน
(ดร.สถาพร พฤษภูมิกุล)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภารดี อนันต์นาวิ)

.....กรรมการ
(ดร.ชนวิน ทองแพง)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

วันที่ ๒๕ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ดร.สถาพร พุทธิพิบูล อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภารดี อนันต์นาวิ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษาและแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ทุกท่าน ที่กรุณาใช้เวลาและให้คำแนะนำในการแก้ไขงานนิพนธ์ นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย รวมทั้งให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือให้มีคุณภาพ

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย ทำให้ผู้วิจัยมีความรู้ และสามารถทำงานนิพนธ์จนสำเร็จลุล่วง

ท้ายสุดนี้ ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และขอขอบคุณกำลังใจจากเพื่อน ๆ พี่ ๆ และน้อง ๆ ทุกท่าน ที่มีได้กล่าวนามมา ณ ที่นี้ ที่มีส่วนทำให้การจัดทำงานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี คุณความดีอันเกิดประโยชน์ของงานนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูกตเวทิตาแด่บุพการี บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ทั้งในอดีตและปัจจุบันที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษาและประสบความสำเร็จมาจนตราบเท่าทุกวันนี้

สิราภรณ์ เทพสง่า

58920327: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: การมีจิตสาธารณะ/ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น/ องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

สิราภรณ์ เทพสง่า: การศึกษาการมีจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี (THE STUDY OF PUBLIC MIND OF STUDENTS IN MIDDLE SCHOOLS OF CHUMCHONWATNONGKOR SCHOOL UNDER THE CHONBURI PROVINCIAL ADMINISTRATIVE

ORGANIZATION) คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์: สถาพร พุทธิพิบูล, ป.ร.ด., ภารดี อนันต์นำวี, กศ.ด. 88 หน้า. ปี พ.ศ. 2561.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ ระดับผลสัมฤทธิ์ และอาชีพของผู้ปกครอง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ จำนวน 226 คน โดยกำหนดขนาดตัวอย่างตามมาตราส่วนของ Krejcie and Morgan (1970, pp. 607-610) และใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ตั้งแต่ 0.24-0.67 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.93 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัย พบว่า

1. การมีจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำให้เกิดความเสียหายต่อส่วนรวม ด้านการถือเป็นเรื่องส่วนตัวที่จะมีส่วนร่วมในการดูแล และด้านการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวม ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบการมีจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาชีพของผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

58920327: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.Ed.
(EDUCATION ADMINISTRATION)

KEYWORDS: PUBLIC MIND/ STUDENTS IN MIDDLE SCHOOL/ THE CHONBURI
PROVINCIAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATION

SIRAPORN THEPSANGA: THE STUDY OF PUBLIC MIND OF STUDENTS
IN MIDDLE SCHOOLS OF CHUMCHONWATNONGKOR SCHOOL UNDER THE
CHONBURI PROVINCIAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATION. ADVISOR:
SATAPORN PRUETTIKUL, Ph.D., PARADEE ANANNAWEE, Ed.D. 88 P. 2018.

This research aims to study the public mind of students in middle schools of Chumchonwatnongkor School under the Chonburi Provincial Administrative Organization as classified by gender, achievement level, and careers of the parents. The sample used in this study was 226 students in Chumchonwatnongkor School. The criteria used to determine the size of the sample was suggested based on Krejcie & Morgan's table. The data collection instrument used in this research was a five-point scale questionnaire, with the item discriminative power between .24-.67 and the reliability of .93. The statistics used to analyze the data was Frequency, Percentage, Mean (\bar{X}), Standard Deviation (*SD*), *t*-test, and One-way ANOVA.

This study revealed that:

1. The public mind of students in middle schools of Chumchonwatnongkor School under the Chonburi Provincial Administrative Organization, as a whole and each aspect, was at a high level. They are put in order from high to low as the following: 1) Avoidance of use or harm to the public, 2) The role is to be involved in the care, and 3) respect the right to use the collective.

2. The comparison the public mind of students in middle schools of Chumchonwatnongkor School under the Chonburi Provincial Administrative Organization as classified by gender, achievement level, and careers of the parents as a whole and each aspect showed no statistical significant difference.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
คำถามในการวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
สภาพการจัดการศึกษาของ โรงเรียนชุมชนวัดหนองคือ สังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดชลบุรี.....	9
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะ.....	11
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย.....	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	29
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	37
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	37
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	38
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	38
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	39

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
ลำดับขั้นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	56
สรุปผลการวิจัย.....	56
อภิปรายผล.....	57
ข้อเสนอแนะ.....	62
บรรณานุกรม.....	64
ภาคผนวก.....	71
ภาคผนวก ก.....	72
ภาคผนวก ข.....	76
ภาคผนวก ค.....	82
ภาคผนวก ง.....	86
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	88

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	องค์ประกอบและตัวชี้วัดพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมีจิตสาธารณะ..... 18
2	แสดงขั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและระดับของจริยธรรมของโคลเบอร์ก..... 24
3	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย..... 37
4	การแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ จำแนกตามเพศ ระดับผลสัมฤทธิ์ และอาชีพ ของผู้ปกครอง..... 42
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี โดยรวมและ รายด้าน..... 43
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ด้านการหลีกเลี่ยง การใช้หรือการกระทำให้เกิดความเสียหายต่อส่วนรวม..... 44
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ด้านการถือเป็น หน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแล..... 45
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ด้านการเคารพ สิทธิในการใช้ของส่วนร่วม..... 46
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ..... 48
10	เปรียบเทียบการมีจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การ บริหารส่วนจังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้านจำแนกตามเพศ..... 49
11	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี โดยรวมและ รายด้าน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน..... 50

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการมีจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตาม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	51
13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี โดยรวมและ รายด้าน จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง.....	53
14 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการมีจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามอาชีพ ของผู้ปกครอง.....	54
15 ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ของแบบสอบถาม.....	83
16 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	87

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพการณ์ปัจจุบันเป็นยุคแห่งความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ทำให้สภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองต้องเร่งพัฒนาให้ทันกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างต่อเนื่องการเร่งพัฒนาด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านเศรษฐกิจส่งผลกระทบต่อวิถีการดำเนินชีวิตของคนไทย ทำให้คนไทยส่วนใหญ่หันไปสนใจเรื่องของปากท้องของตนเองมากยิ่งขึ้น ความคิดที่เกี่ยวข้องกับสังคมส่วนร่วมและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ลดน้อยลง ดังนี้ บุญสม หารษาศิริพจน์ (2542, หน้า 71-73) ได้กล่าวไว้ว่า วิกฤติการขาดจิตสำนึกสาธารณะของคนในชาติ เกิดจากความยากจนและด้อยการศึกษา บุคคลแกนนำในสังคมถูกรอบงำทางความคิด การดำเนินนโยบายเสรีและวัฒนธรรมตะวันตกอย่างไร้ขอบเขต ทำให้ให้เกิดความเห็นแก่ตัวของแต่ละคน เกิดปัญหาสังคมอื่น ๆ ตามมา การย่อหย่อนในศีลธรรม การขาดระเบียบวินัย มีการทำลายสิ่งแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติและสาธารณสุขสมบัติของส่วนรวมต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น ด้วยเหตุนี้จึงมีการกล่าวถึงคำว่า “จิตสาธารณะ” มากขึ้น เพื่อเป็นแนวในการจะสร้างประโยชน์ ก่อให้เกิดการพัฒนาแก่สังคม การปลูกฝังจิตใจให้บุคคลมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม เป็นการสร้างคุณธรรมจริยธรรมซึ่งเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจากภายใน จิตสาธารณะเป็นคุณธรรมจริยธรรมประเภทหนึ่งที่ต้องการให้หมื่นหรือเกิดขึ้นในสังคมไทย เป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการปลูกจิตสำนึกให้คนรู้จักเสียสละร่วมแรงร่วมใจ มีความร่วมมือในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม ช่วยลดปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต ทำให้เกิดประโยชน์สุขแก่สังคม ดังนั้น จิตสาธารณะ จึงเน้นการรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม ผู้ที่มีจิตสาธารณะจะแสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม เสียสละสิ่งของ แรงกาย และสติปัญญาเพื่อช่วยเหลือสังคม (ถัดดาวัลย์ เกษมเนตร, 2547)

การเป็นผู้ให้ยอมเป็นสุข เป็นที่พึงปรารถนาของผู้รับ และการให้ยังแสดงถึงจิตสำนึกในความเสียสละ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ของผู้ให้เป็นอย่างดี การเป็นผู้ให้หรือจิตสาธารณะจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการอยู่ร่วมกันในสังคมที่จะนำมาแห่งความสุขอย่างยั่งยืนถาวร จิตสาธารณะเป็นลักษณะสำคัญของการเป็นพลเมืองดีของประเทศ เพราะบุคคลที่มีจิตสาธารณะจะเป็นผู้ที่ตระหนักในหน้าที่และความรับผิดชอบที่จะต้องดูแลรักษาทรัพย์สินสมบัติ ส่วนรวมของสังคม และตระหนักในสิทธิของตนเอง ไม่ล่วงล้ำสิทธิของผู้อื่น (อ้อมใจ วงษ์มณฑา, 2553, หน้า 4) จิตสาธารณะเป็นลักษณะ

สำคัญของการเป็นพลเมืองดีของประเทศ เพราะบุคคลที่มีจิตสาธารณะจะเป็นผู้ที่ตระหนักในหน้าที่และความรับผิดชอบที่จะต้องดูแลรักษาสมบัติส่วนรวมของสังคมและตระหนักในสิทธิของตน ไม่ล่วงล้ำสิทธิของผู้อื่น ในภาวะวิกฤติสังคมไทยในปัจจุบันที่คนส่วนใหญ่มักดิ้นรนต่อสู้เพื่อตนเอง ไม่สนใจว่าจะเกิดอะไรขึ้นกับส่วนรวม สิ่งที่เป็นของส่วนรวม เช่น สวนสาธารณะ ตู้โทรศัพท์ น้ำประปาสาธารณะ ไฟถนน ฯลฯ จะหาผู้ดูแลรักษาได้ยาก ทุกคนรู้จักแต่จะใช้เพื่อประโยชน์ของตนเองเท่านั้น ถ้าทุกคนยังนิ่งเฉยปล่อยให้คนในชาติขาดจิตสาธารณะไปเรื่อย ๆ เช่นนี้ วันหนึ่งประเทศชาติคงไม่เหลืออะไร ดังนั้น จึงถึงเวลาแล้วที่ทุกคนจะต้องร่วมมือกันในการปลูกฝังจิตสาธารณะให้เกิดขึ้นกับบุคคลในชาติ โดยเฉพาะในเด็ก เพราะเด็กเป็นวัยที่ผู้ใหญ่สามารถปลูกฝังลักษณะอันดีงามให้เกิดขึ้นได้ง่ายกว่าทำในวัยผู้ใหญ่ ดังคำพังเพยที่ว่า “ไม้อ่อนคุดง่าย ไม้แก่คุดยาก” (ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร, 2547, หน้า 1)

จิตสาธารณะเป็นสิ่งที่เกิดจากการฝึกอบรมตั้งแต่วัยเด็ก และจะพัฒนาไปเรื่อย ๆ จนถึงวัยรุ่นจนกระทั่งเป็นผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่จึงต้องเข้าใจธรรมชาติของเด็ก คอยแนะนำส่งเสริมในสิ่งที่ถูกต้องที่ควร ชี้แนะและปลูกฝังจิตสาธารณะให้แก่เด็ก นอกจากนี้ยังต้องมีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบตามธรรมชาติอันเกิดขึ้นได้เอง อีกทั้งเด็กยังมีการเรียนรู้ด้านวินัยจากวัฒนธรรมโดยอาศัยการสั่งสอนฝึกฝนจากบุคคล สิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นกฎธรรมชาติของการอยู่ร่วมกันในสังคม การปฏิบัติต่อเด็กอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กทั้งร่างกาย และโดยเฉพาะความเหมาะสมด้านพัฒนาการทางจิตใจของเด็ก จะเป็นการป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้นเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น และผู้ใหญ่ได้มากเพราะในวัยเด็กจะสามารถเห็นความแตกต่าง สามารถคิดเปรียบเทียบคิดแยกแยะ เชื่อมโยงได้ เด็กจะเริ่มสนใจสิ่งแวดล้อมรอบตัวแทนการสนใจตนเอง ซึ่งถ้าเด็กได้รับการปลูกฝังจิตสาธารณะให้เป็นไปในทางที่ถูกต้องเหมาะสม เมื่อเติบโตขึ้นจะทำให้สามารถเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงของกระแสเศรษฐกิจและวัฒนธรรมต่างชาติ อันจะส่งผลให้สามารถอยู่กับคนในสังคมได้อย่างมีความสุขกายสบายใจตลอดจนเป็นประชาชนที่ดีที่เหมาะสมของครอบครัว สังคม และประเทศชาติต่อไป (ดวงเดือน พันธมนาวิน, 2538, หน้า 77)

จะเห็นได้ว่าการพัฒนาจิตสาธารณะเป็นสิ่งที่สำคัญ ซึ่งต้องปลูกฝังและเสริมสร้างไว้ตั้งแต่ในวัยเด็ก เพื่อให้ได้รับประสบการณ์ที่เพียงพอเป็นพื้นฐานที่สามารถนำไปพัฒนาตนเองในการปลูกฝังนั้น ควรให้เด็กได้มีความรู้ความเข้าใจตระหนักถึงความสำคัญของจิตสาธารณะ รวมทั้งมีการฝึกฝนให้เด็กได้ปฏิบัติจริง เพื่อให้เด็กได้เกิดการกระทำที่เกี่ยวกับการพัฒนาจิตสาธารณะอย่างแท้จริงจนเกิดเป็นลักษณะนิสัย และควรทำให้เหมาะสมกับวัย เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสมตามวัยและเกิดการพัฒนาตามลำดับ ซึ่งในการฝึกอบรม ปลูกฝังหรือพัฒนาจิตสาธารณะให้แก่เด็กนั้น ควรมีครูหรือผู้ใหญ่คอยดูแลชี้แนะแนวทางที่ถูกต้อง เด็กจะยึดเป็นแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องเหมาะสม

ซึ่งเยาวชนไทยส่วนใหญ่ยังขาด จิตสาธารณะอยู่มาก นักเรียนส่วนใหญ่แสดงความสนใจและ
 เน้นการเลือกปฏิบัติที่ส่งผลประโยชน์ต่อตนเอง มีความตระหนักในผลที่จะเกิดต่อสังคมและ
 สิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ ดังนั้น การพัฒนาจิตสาธารณะให้เกิดขึ้นจึงเป็นสิ่งที่ดี
 โดยการปลูกฝังจิตสาธารณะด้วยการเปลี่ยนที่กระบวนการทางปัญญา เพื่อให้ติดตัวไปกระทั่งพัฒนา
 เป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ (สุคนธรส หุตะวัฒน์, 2550, หน้า 2)

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการมีจิตสาธารณะ โดยให้หลักสูตร
 แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนด “จิตสาธารณะ” ไว้เป็น 1 ใน 8 คุณลักษณะ
 อันพึงประสงค์ของผู้เรียนที่สถานศึกษาต้องเน้น นอกจากนี้ยังให้สถานศึกษาต้องมีชั่วโมงให้เด็ก
 ทำกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์ รวม 165 ชั่วโมง โดยในประถมศึกษาปีที่ 1-6 ต้อง
 ทำกิจกรรม 60 ชั่วโมง มัธยมศึกษาตอนต้น 45 ชั่วโมง และมัธยมศึกษาตอนปลาย 60 ชั่วโมง
 โดยหวังให้นักเรียนได้ซึมซับสิ่งดี ๆ จากการทำกิจกรรมและเป็นคุณลักษณะนิสัยที่ติดตัวไปจนโต
 เพราะถ้าสังคมมีคนที่มีจิตสาธารณะมาก ๆ มีความเห็นอกเห็นใจกัน จะทำให้อยู่ร่วมกันอย่างมี
 ความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

จากการศึกษาคุณธรรมของเยาวชนไทย โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.)
 ร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ระหว่างวันที่ 10-18 มีนาคม พ.ศ. 2550 โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้
 ในการศึกษา คือ ครูอาจารย์ ผู้ปกครอง นักศึกษา และนักเรียน ทั่วประเทศ จำนวน 2,788 คน พบว่า
 คุณธรรมของเยาวชนที่ควรเร่งปลูกฝัง 10 อันดับแรก ได้แก่ ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์
 ความขยันหมั่นเพียร ความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความสุภาพ/ ความมีสัมมาคารวะ ความกตัญญู
 การมีจิตสำนึกที่ดี ความสามัคคี ความมีเหตุผล และการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์
 ส่วนตน และกลุ่มคนที่ควรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรมมากที่สุด คือ
 กลุ่มนักเรียนนักศึกษา ซึ่งบุคคลและสถาบันที่มีอิทธิพลและเป็นแรงจูงใจให้เยาวชนเป็นคนดี
 มีคุณธรรมมากที่สุด ได้แก่ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ สื่อต่าง ๆ และสถานศึกษา นอกจากนี้
 ยังพบว่า ปัญหาการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ใน
 ระดับน้อยทุกด้าน ซึ่งจิตสาธารณะเป็น 1 ใน 8 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนที่สถานศึกษา
 จะเร่งพัฒนา (สุขุม เฉลยสุข, 2550)

โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ เป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ซึ่งเป็น
 อำเภอที่มีลักษณะเป็นชุมชนอุตสาหกรรม เนื่องจากอยู่ท่ามกลางเขตนิคมอุตสาหกรรมขนาดใหญ่
 หลายแห่ง เช่น นิคมอุตสาหกรรมปิ่นทอง นิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด เป็นต้น ดังนั้น ลักษณะ
 ผู้ปกครองที่อาศัยอยู่ส่วนใหญ่เป็นผู้ปกครองที่โยกย้ายถิ่นฐานมาจากภูมิภาคอื่น โดยมีจุดประสงค์
 เพื่อเข้ามาประกอบอาชีพในโรงงานอุตสาหกรรม ลูกหลานของประชากรส่วนใหญ่เข้ามาศึกษา

ในโรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ ซึ่งเป็น โรงเรียนที่อยู่ในบริเวณของนิคมอุตสาหกรรม ผู้ปกครอง มุ่งการหาเงินเลี้ยงปากท้องเป็นสิ่งสำคัญ อันส่งผลต่อพฤติกรรมของนักเรียน จากสภาพความเป็นจริง ของนักเรียนยังมีจุดอ่อนคือเรื่องจิตสำนึกสาธารณะ พฤติกรรมที่พบบ่อยและซ้ำ ๆ ได้แก่ การทำลาย สิ่งของต่าง ๆ ในโรงเรียนก๊อกรน้ำล้างหน้า ผงซักฟอกน้ำ ประคูดห้องส้วม ตักดาประดับสวนตามมุม ต่าง ๆ ทำลายต้นไม้ ไม้ดอกไม้ประดับที่ปลูกไว้ ทั้งโดยตั้งใจและไม่ตั้งใจ สิ่งของก่อสร้างต่าง ๆ เช่น ศาลาที่พัก ม้านั่งเกิดความชำรุดเสียหาย มีการทิ้งขยะลงบนพื้นถนน เมินเฉยต่อขยะที่เคลื่อนกลาด ในบริเวณโรงเรียน แสดงให้เห็นว่านักเรียน โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ ยังขาดคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ที่สำคัญในสองด้าน คือ ด้านวินัยและด้านการมีจิตสาธารณะ นั่นคือ นักเรียน ยังไม่เคารพสิทธิของผู้อื่นและยังขาดการมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ดังนั้น จึงมีความจำเป็น ที่ต้องศึกษา วิจัย แก้ไขจิตสาธารณะและพัฒนานักเรียนเหล่านี้ เพื่อให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากสภาพและปัญหาที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินศึกษาการมีจิตสาธารณะของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านการหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่จะทำให้เกิดความชำรุดเสียหาย ต่อส่วนร่วม ด้านการถือเป็นที่ที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแล และด้านการเคารพสิทธิในการใช้ ของส่วนร่วม เพื่อให้ได้ข้อมูลเป็นแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียน ให้อยู่ในระดับที่สูงขึ้น และเป็นแนวทางให้สถานศึกษาและครอบครัวได้ร่วมกันปรึกษา แนะนำ แก้ไข และช่วยเหลือดูแลในการปลูกฝังจิตสาธารณะให้นักเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชน วัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียน ชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตาม เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาชีพของผู้ปกครอง

คำถามในการวิจัย

1. จิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี อยู่ในระดับใด

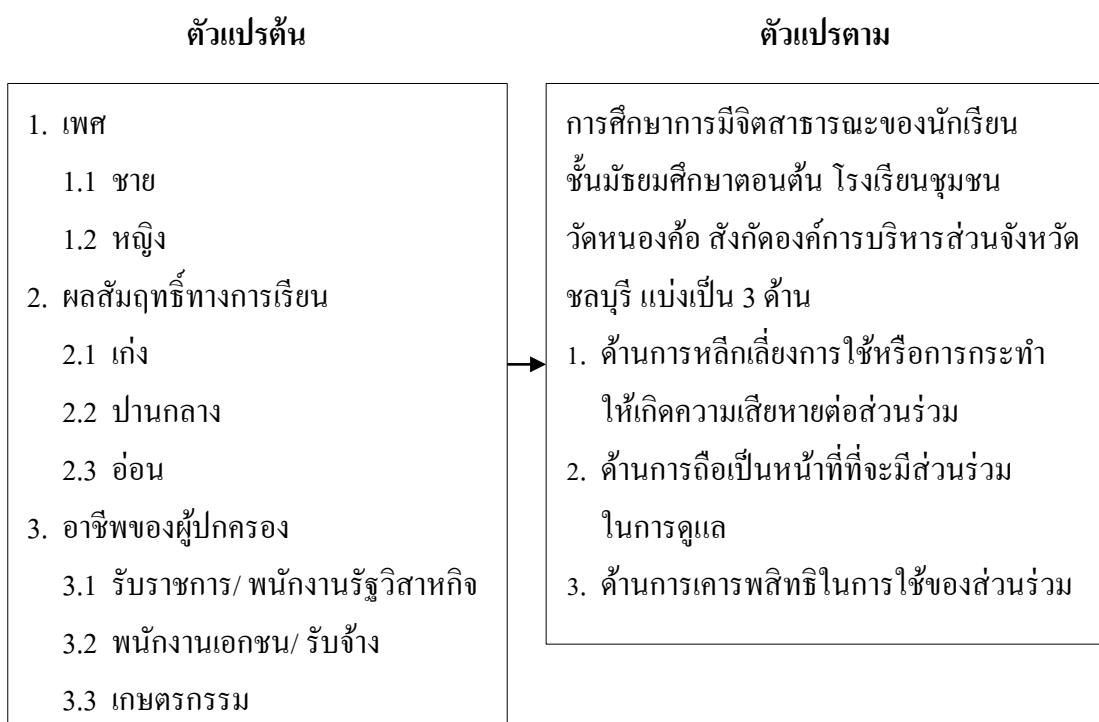
2. จิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาชีพของผู้ปกครองแตกต่างกันหรือไม่

สมมติฐานการวิจัย

จิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาชีพของผู้ปกครอง แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการมีจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ ตามแนวคิดของลัดดาวัลย์ เกษมเนตร (2547, หน้า 2-3) ซึ่งมี 3 ด้าน คือ ด้านการหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำให้เกิดความเสียหายต่อส่วนร่วม ด้านการถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแล และด้านการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนร่วม โดยได้ศึกษาเปรียบเทียบการมีจิตสาธารณะ โดยจำแนกตามเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาชีพของผู้ปกครอง ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ใช้ข้อมูลในการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี
2. เป็นแนวทางในการวางแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน จิตสาธารณะได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษามีจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ตามแนวคิดของลัดดาวัลย์ เกษมเนตร (2547, หน้า 2-3) แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำให้เกิดความเสียหายต่อส่วนร่วม ด้านการถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแล และด้านการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนร่วม
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี โดยใช้เกณฑ์กำหนดขนาดตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970, pp. 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาจำนวน 226 คน ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยใช้เพศเป็นเกณฑ์แบ่งชั้น
3. ตัวแปรที่ศึกษา
 - 3.1 ตัวแปรต้น ประกอบด้วย
 - 3.1.1 เพศ
 - 3.1.1.1 ชาย
 - 3.1.1.2 หญิง
 - 3.1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (GPA)
 - 3.1.2.1 เก่ง
 - 3.1.2.2 ปานกลาง
 - 3.1.2.3 อ่อน
 - 3.1.3 อาชีพของผู้ปกครอง
 - 3.1.3.1 รับราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ

3.1.3.2 พนักงานเอกชน/ รับจ้าง

3.1.3.3 เกษตรกรรม หรืออื่น ๆ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี แบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้

3.2.1 ด้านการหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำให้เกิดความเสียหายต่อส่วนร่วม

3.2.2 ด้านการถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแล

3.2.3 ด้านการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนร่วม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การมีจิตสาธารณะ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมด้วยจิตวิญญาณ ปฏิบัติตนในการช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ โดยไม่หวังผลตอบแทน และเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม การเสียสละไม่เอาใจเอาเปรียบ ความซื่อสัตย์ สุจริต การรักษาและการใช้สมบัติส่วนรวม รวมถึงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี โดยประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำให้เกิดความเสียหายต่อส่วนร่วม หมายถึง การกระทำของนักเรียนในการรักษาทรัพย์สิน การดูแลรักษาความสะอาด การไม่ทำลายทรัพย์สินที่เป็นสาธารณสมบัติในโรงเรียน ทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียน

1.2 ด้านการถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแล หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมุ่งปฏิบัติเพื่อมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนร่วมในโรงเรียน ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนในวิสัยที่ตนสามารถทำได้

1.3 ด้านการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนร่วม หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมในโรงเรียนที่ใช้ประโยชน์ร่วมกัน และไม่ยึดครองของส่วนร่วมนั้นมาเป็นของตน ตลอดจนไม่ปิดโอกาสของบุคคลอื่นที่จะใช้ของส่วนร่วมนั้น

2. เพศ หมายถึง นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ได้แก่ เพศชาย และเพศหญิง

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ของนักเรียนในแต่ละปีการศึกษา โดยแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ เก่ง พอใช้ อ่อน โดยแบ่งคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

3.1 เก่ง หมายถึง นักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป

3.2 ปานกลาง หมายถึง นักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยระหว่าง 2.00-2.99

3.3 อ่อน หมายถึง นักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยต่ำกว่า 1.99

4. อาชีพของผู้ปกครอง หมายถึง ประเภทงานที่ผู้ปกครองนักเรียนปฏิบัติงานประจำวัน เพื่อให้ได้มาซึ่งรายได้และใช้รายได้เพื่อการดำรงชีพ แบ่งเป็น 4 กลุ่มอาชีพ ได้แก่

4.1 ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ หมายถึง ผู้ปกครองนักเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานราชการของรัฐหรือหน่วยงานธุรกิจซึ่งรัฐเป็นเจ้าของ หรือกิจการของรัฐ หรือบริษัทและห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ส่วนราชการ องค์กรของรัฐบาล หรือหน่วยงานธุรกิจของรัฐมีทุน ร่วมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละ 50

4.2 พนักงานเอกชน/ รับจ้าง หมายถึง หมายถึง ผู้ปกครองนักเรียนที่ประกอบอาชีพในหน่วยงานของเอกชน หรือผู้ปกครองนักเรียนที่รับจ้างทำงานทั่วไป เช่น พนักงาน โรงงาน พนักงานขาย เป็นต้น

4.3 เกษตรกรรม หรืออื่น ๆ หมายถึง ผู้ปกครองนักเรียนที่มีรายได้ส่วนใหญ่จากการประกอบอาชีพปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ทำสวนผลไม้ ทำสวนยางพารา เช่น ทำสวนเงาะ ทำสวนมังคุด ทำสวนทุเรียน ทำสวนยางพารา หรือผู้ปกครองนักเรียนที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ นอกเหนือจากอาชีพ ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ อาชีพพนักงานเอกชน/ รับจ้าง และอาชีพเกษตรกรรม

5. โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ที่ดำเนินการจัดกิจกรรมทางการศึกษา ตั้งแต่ระดับปฐมวัย ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

6. องค์กรบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี หมายถึง หน่วยงาน ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติ องค์กรบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี พ.ศ. 2540 ให้การสนับสนุนโรงเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านสวัสดิการ ด้านการศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ฯลฯ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาการมีจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ จังหวัดชลบุรี สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ ดังนี้

1. สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี
2. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะ
3. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2478 ต่อมาเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2509 ได้โอนจากกระทรวงศึกษาธิการไปสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2523 ได้โอนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีไปสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการในปี พ.ศ. 2529 ได้เปิดทำการสอนชั้นอนุบาลตามโครงการอนุบาลชนบท พ.ศ. 2536 ได้เปิดทำกาสอนมัธยมศึกษาตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ในปี พ.ศ. 2549 ได้ถ่ายโอนไปสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ในปี พ.ศ. 2554 โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อได้จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัยถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ปัจจุบัน มีจำนวนนักเรียน 1,826 แบ่งเป็นนักเรียนชาย 942 คน นักเรียนหญิง 884 คน (ข้อมูล วันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2561) มีจำนวนบุคลากรทั้งสิ้น 122 คน แบ่งเป็น ผู้บริหาร 4 คน ข้าราชการ 64 คน พนักงานจ้างตามภารกิจ 39 คน พนักงานจ้างทั่วไป 15 คน มีทิศทางการจัดการศึกษา (โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ, 2560, หน้า 1) ดังนี้

วิสัยทัศน์โรงเรียน

องค์กรที่มุ่งจัดการศึกษา มุ่งสู่ความเป็นเลิศทางปัญญา พัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เคียงคู่คุณธรรม นำความเป็นไทย ก้าวไกลสู่สากล

คำขวัญประจำโรงเรียน

สร้างงานด้วยความคิด สร้างผลผลิตด้วยคุณภาพ

ปรัชญาของโรงเรียน

คุณธรรม นำความรู้

เป้าประสงค์ของโรงเรียน

เพื่อให้ นักเรียนมีความรู้ เกิดทักษะพื้นฐานตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา รู้จักใช้
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีทักษะ
พื้นฐานในการประกอบอาชีพสุจริต และเป็นแนวทางในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

พันธกิจของโรงเรียน

1. จัดการศึกษาให้นักเรียนมีคุณภาพตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตร
2. ส่งเสริมให้นักเรียนมีสุขภาพพลานามัย เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานกระทรวง
สาธารณสุข

3. ส่งเสริมให้บุคลากรมีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ

4. จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

5. ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโรงเรียน

สมรรถนะหลัก (Core competencies)

1. จัดกระบวนการเรียนรู้ตามความสามารถของผู้เรียน

2. การวิจัยเพื่อพัฒนา

3. ให้คำปรึกษาแนะนำเชิงจิตวิทยา

4. บริหารจัดการด้วยหลักธรรมาภิบาล

5. มีพฤติกรรมเชิงบวกอย่างสร้างสรรค์

6. สืบสานวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

7. อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

8. ทำงานอย่างเป็นระบบ

9. พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

กลยุทธ์แผนงานของโรงเรียน (Strategies)

1. พัฒนาองค์กรให้มีระบบการบริหารจัดการที่ดี

2. เสริมสร้างศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นผู้มืออาชีพ

3. พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมทางการศึกษา

4. บริหารหลักสูตรและจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

5. พัฒนาความสามารถในการเรียนรู้และทักษะชีวิตของนักเรียน
6. ระดมสรรพกำลังสร้างภาคีเครือข่ายอุปถัมภ์ที่เข้มแข็ง

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะ

ความหมายของจิตสาธารณะ

ได้มีนักการศึกษาให้ความหมายของจิตสาธารณะไว้หลากหลาย ดังนี้

จิตสาธารณะ เป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ซึ่งพฤติกรรมเชิงจริยธรรม เป็นพฤติกรรมหรือการกระทำที่สังคมสนับสนุนเห็นชอบและต้องการให้สมาชิกในสังคมแสดงออก จากการสังเคราะห์พบว่า มีผู้เรียกคำว่า “จิตสาธารณะ” แตกต่างกันไป เช่น จิตสำนึกสาธารณะ จิตสำนึกต่อส่วนรวม จิตสำนึกทางสังคม ความสำนึกทางสังคม รวมไปถึงคำที่เกี่ยวข้อง เช่น การเห็นประโยชน์ส่วนรวม การมีจิตสำนึกร่วมกันในสาธารณะสมบัติ ความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นต้น ซึ่งคำเหล่านี้มีความหมายใกล้เคียงกัน ดังนี้

ชาย โภธิสิตา (2540, หน้า 14) ให้ความหมายของจิตสำนึกต่อสาธารณะสมบัติ และให้ความหมายในเชิงพฤติกรรม คือ การใช้สาธารณะสมบัติอย่างรับผิดชอบ หรือการรับผิดชอบต่อสาธารณะสมบัติ ซึ่งมีนัยสองประการ ได้แก่

1. รับผิดชอบต่อสาธารณะสมบัติด้วยการหลีกเลี่ยงการใช้และการกระทำที่ก่อให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อสาธารณะสมบัตินั้น ๆ รวมไปถึงการถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลสาธารณะสมบัติในวิสัยตนสามารถทำได้

2. การเคารพสิทธิในการใช้สาธารณะสมบัติของผู้อื่น โดยการคำนึงถึงว่าคนอื่นมีสิทธิในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์เช่นเดียวกัน จะต้องไม่ยึดสาธารณะสมบัตินั้นไว้เป็นของตัวเอง และไม่ปิดกั้นโอกาสในการใช้ประโยชน์ของผู้อื่น

กนิษฐา นิตน์พัฒนา (2541, หน้า 8) ได้ให้ความหมายของ จิตสาธารณะ ว่าเป็นคำเดียวกับคำว่า จิตสำนึกทางสังคม หมายถึง การตระหนักรู้และคำนึงถึงส่วนรวมร่วมกันหรือคำนึงถึงผู้อื่นที่ร่วมความสัมพันธ์เป็นกลุ่มเดียวกับตน

พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว (2541) ใช้คำว่า “จิตสำนึก” (Consciousness) เป็นสภาวะจิตใจ ที่เกี่ยวกับความรู้สึก ความคิด ความปรารถนาต่าง ๆ สภาวะจิตใจดังกล่าวเกิดการรับรู้ ซึ่งมีความหมายเหมือนกับการรู้ตัว (Awareness) อันเป็นผลจากการประเมินค่า การเห็นความสำคัญ ซึ่งเป็นสิ่งที่ได้มาจากทัศนคติ (Attitude) ความเชื่อ (Beliefs) ค่านิยม (Values) ความเห็น (Opinion) ความสนใจ (Interests) ของบุคคล คำว่า “จิตสำนึก” มีความหมายใกล้เคียงที่สุดกับคำว่า “ความเชื่อ (Beliefs)” ซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดจากการรวบรวมและสัมพันธ์กันของประสบการณ์ของคน ทำหน้าที่

ประเมินค่าของจิตใจว่าสิ่งใดเป็นสิ่งสำคัญ หากปราศจากความเชื่อประสบการณ์ต่าง ๆ ที่คนมีอยู่นั้น ก็จะอยู่เพียงในความทรงจำ ไม่มีส่วนใดมีความสำคัญเด่นชัดขึ้นมา แต่หากว่าประเมินค่าแล้ว ตระหนักถึงความสำคัญที่มีต่อสิ่งนั้น แสดงว่า จิตสำนึกถึงสิ่งนั้น ๆ ของบุคคลได้เกิดขึ้นแล้ว จิตสำนึกของบุคคลเป็นสภาวะที่จิตใจก่อนการแสดงออกเชิงพฤติกรรมทางกายภาพของบุคคล การมีจิตสำนึกที่ติดต่อกับสิ่งหนึ่งไม่ทำให้คนต้องแสดงออกตามจิตสำนึกเสมอไป พฤติกรรมแสดงออก ใด ๆ ของมนุษย์นั้นเป็นผลมาจาก 1) ทักษะ 2) บรรทัดฐานของสังคม 3) นิสัย และ 4) ผลที่คาดว่า จะได้รับหลังจากการทำพฤติกรรมนั้น ๆ แล้ว

มัลลิกา มติโก (2541, หน้า 5) ให้ความหมายจิตสำนึกทางสังคมว่า เป็นการตระหนักรู้ และคำนึงถึงส่วนรวมร่วมกัน หรือคำนึงถึงผู้อื่นที่ร่วมความสัมพันธ์เป็นกลุ่มเดียวกัน หลุยส์ อางปรู (2544, หน้า 37) ให้ความหมายจิตสำนึกสาธารณะว่า หมายถึง ความตระหนักของบุคคลถึงปัญหา ที่เกิดขึ้นในสังคม ทำให้เกิดความรู้สึกปรารถนาที่จะช่วยเหลือสังคมต้องการเข้าไปแก้วิกฤตการณ์ โดยรับรู้ถึงสิทธิควบคู่ไปกับหน้าที่ และความรับผิดชอบ สำนึกถึงพลังของตนว่าสามารถร่วมแก้ไข ปัญหาได้และลงมือกระทำเพื่อให้เกิดการแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ โดยการเรียนรู้และแก้ไขปัญหาร่วมกันกับคนในสังคม

ชัยวัฒน์ ธีระพันธ์ (2542, หน้า 21-27) กล่าวถึงจิตสาธารณะในความหมายของฝรั่ง คำว่า สาธารณะ คือ สิ่งที่ร่วมกันสร้างร่วมกันข้อย่าง มาจากเจ้าจากรัฐ มันเป็นกระบวนการต่อสู้ จนรู้สึก เป็นเจ้าเข้าเจ้าของร่วมกัน

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (2542, หน้า 14) ได้ให้ความหมายจิตสาธารณะว่า เป็นการรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ต่อชาติ

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543, หน้า 17) ได้ให้ความหมายของคำว่าจิตสาธารณะว่า หมายถึง ความคิดที่ไม่เห็นแก่ตัว มีความปรารถนาที่จะช่วยเหลือ ช่วยแก้ปัญหาให้แก่ผู้อื่น หรือสังคมพยายามฉวยโอกาสที่จะช่วยเหลืออย่างจริงจัง และมองโลกในแง่ดีบนพื้นฐานของ ความเป็นจริง

ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร (2547, หน้า 2-3) ให้ความหมายของจิตสาธารณะ หมายถึง การรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม โดยพิจารณาจากความรู้ความเข้าใจหรือพฤติกรรมที่แสดงออกถึงลักษณะ ดังนี้

1. การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่จะทำให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม
2. การถือเป็นที่ที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในวิสัยที่ตนสามารถทำได้

3. การเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม โดยไม่ยึดครองของส่วนรมนั้นเป็นของตนเอง ตลอดจนไม่ปิดกั้นโอกาสของบุคคลอื่นที่จะใช้ของส่วนรมนั้น

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552, หน้า 17) กล่าวว่า จิตสาธารณะเป็นการกระทำด้วยจิตวิญญาณที่มีความรักความห่วงใย ความเอื้ออาทรต่อคนอื่นและสังคมโดยรวม การมีคุณธรรมจริยธรรม และการไม่กระทำที่เสื่อมเสียหรือเป็นปัญหาต่อสังคม ประเทศชาติ การมีจิตที่คิดสร้างสรรค์ เป็นกุศล และมุ่งทำกรรมดีที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม คิดในทางที่ดี ไม่ทำลายเบียดเบียนบุคคล สังคม วัฒนธรรม ประเทศชาติและสิ่งแวดล้อม การกระทำและคำพูดที่มาจากความคิดที่ดี การลดความขัดแย้งและการให้ขวัญและกำลังใจต่อกัน เพื่อให้สังคมโดยส่วนรวมมีความสุข

พรทิพย์ มนตรีวงศ์ (2554, หน้า 17) ได้สรุปไว้ว่า จิตสาธารณะ หมายถึง ความตระหนักของบุคคลถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมทำให้เกิดความปรารถนาที่จะช่วยเหลือสังคม ต้องการเข้าไปแก้ปัญหาหรือวิกฤตการณ์ รวมทั้งความผิดปกติที่เกิดขึ้นของสังคม โดยรับรู้สิทธิหรือหน้าที่ที่จะต้องรับผิดชอบ สำนึกถึงพลังของตนเองสามารถร่วมแก้ปัญหาได้และลงมือกระทำเพื่อให้เกิดการแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ โดยการเรียนรู้และแก้ปัญหาร่วมกันกับคนในสังคมโดยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว

ชูศิลป์ นาราหนองแวง (2554, หน้า 17) ได้สรุปความหมายของจิตสาธารณะ หมายถึง การเข้าร่วมหรือปฏิบัติกิจกรรมที่คำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม ทั้งในกลุ่มตนเองและในชุมชน สังคม ดูแลรักษาสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นสาธารณะสมบัติ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้วยร่างกาย สติปัญญา ช่วยเหลือแบ่งปัน อาสาช่วยแก้ปัญหาและสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้กับผู้อื่นหรือสังคมโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

ธัญศญา ธรรมิสกุล (2557, หน้า 8) ได้สรุปความหมายของจิตสาธารณะ หมายถึง การรู้จักเอาใจใส่ เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม โดยพิจารณาการวัดพฤติกรรมการแสดงออกของจิตสาธารณะ 3 ด้าน ดังนี้

1. การใช้ พิจารณาจากความรู้ความเข้าใจพฤติกรรมที่แสดงออก คือ
 - 1.1 การดูแลรักษาสิ่งของ เมื่อใช้แล้วมีการเก็บรักษาให้คงอยู่ในสภาพดี
 - 1.2 ลักษณะของการใช้ ใช้ของส่วนรวมอย่างประหยัดและทะนุถนอม
2. การถือเป็นที่ พิจารณาจากความรู้ความเข้าใจพฤติกรรมที่แสดงออก คือ
 - 2.1 ทำตามหน้าที่และเคารพกฎระเบียบที่กำหนด
 - 2.2 รับอาสาที่จะทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อส่วนรวม ดูแลสอดส่องสิ่งของส่วนรวม

ของโรงเรียน

3. เคารพสิทธิ พิจารณาจากความรู้ความเข้าใจพฤติกรรมที่แสดงออก คือ

3.1 ไม่นำของส่วนรวมมาเป็นของตนเอง

3.2 แบ่งปันและเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวม

วีระ คงกระจ่าง (2557, หน้า 11 อ้างถึงใน อารีวรรณ กุหเพ็ญแสง, 2559) ได้สรุปความหมายของจิตสาธารณะ หมายถึงคุณลักษณะที่แสดงออกถึงความเต็มใจและความรับผิดชอบที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยไม่หวังผลตอบแทน รวมถึงการดูแลรักษาสาธารณะสมบัติต่าง ๆ

ณัฐนิชา จิรจิตต์ (2559, หน้า 9 อ้างถึงใน เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2543) ได้สรุปความหมายของจิตสาธารณะ หมายถึง จิตสำนึกภายในจิตใจของบุคคลที่แสดงออกถึงการกระทำพฤติกรรมด้วยความตั้งใจ อยู่บนพื้นฐานของการมีคุณธรรม จริยธรรม คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม ชุมชน สาธารณะ การเคารพสิทธิของผู้อื่น โดยได้รับอิทธิพลมาจากสภาพแวดล้อมทางสังคม ความเป็นอยู่ การเรียนรู้ ก่อให้เกิดพฤติกรรมกรช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เพื่อทำประโยชน์แก่ผู้อื่นและสังคม

อารีวรรณ กุหเพ็ญแสง (2559, หน้า 16) ได้สรุปความหมายของจิตสาธารณะ หมายถึง การรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระและเข้าร่วมฝนเรื่องของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม

Knonth and Carhart (1957) ได้สรุปความหมายของจิตสาธารณะไว้หลายประการ ดังนี้

- 1) เรื่องที่ประชาชนมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์โดยรู้สึกเป็นเจ้าของ ห่วงเหินชาติหรือสังคมส่วนรวม
- 2) สิ่งที่เปิดให้ใช้หรือให้บุคคลทั่วไปมีส่วนร่วมโดยไม่ควบคุมการใช้หรือควบคุมบางส่วน เช่น สวนสาธารณะ
- 3) เปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไปได้รับรู้หรือเห็นการกระทำโดยทั่วกัน
- 4) การเข้าร่วมหรือการเสียสละในการทำกิจกรรม
- 5) ผู้ที่มีความเป็นพลเมืองเป็นข้าราชการที่ทำงานเพื่อส่วนรวมหรือบุคคลที่เป็นตัวแทนของประชาชน
- 6) ความเป็นสากล

Raj (1996, p. 605) กล่าวว่า จิตสำนึกเป็นคำที่ไม่สามารถให้คำจำกัดความได้ชัดเจน แต่สามารถอธิบายที่ใกล้เคียงได้ 2 แนวทาง ซึ่งแนวทางแรกเป็นความคิดที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ไม่หยุดนิ่ง และแนวทางที่สอง หมายถึง จิตสำนึกของบุคคล เป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีอยู่ตลอดเวลาแม้ช่วงว่างของเวลา เช่น การนอนหลับ

Sills (1972, p. 564) กล่าวว่า สาธารณะเป็นความรู้สึกที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

Blecher and Chesnolaca (2000 อ้างถึงใน อัญชลิกา ผิวเพชร, 2555) กล่าวว่า “จิตสำนึกสาธารณะ” คือ สิ่งที่เกิดจากจิตสำนึกของแต่ละบุคคล ก่อให้เกิดการร่วมแรงร่วมใจในการกระทำ โดยใช้ประสบการณ์และพยายามผลักดันให้เกิดผลที่ก่อให้เกิดประโยชน์ส่วนรวม

จากความหมายต่าง ๆ สรุปได้ว่า จิตสาธารณะ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงของต่อส่วนรวมด้วยความเต็มใจ รักษาทรัพย์สินสาธารณะ รู้จักแบ่งปัน เข้าร่วมกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมก่อนประโยชน์ส่วนตน โดยไม่หวังผลตอบแทนใด ๆ

ความสำคัญของการมีจิตสาธารณะ

ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม และสังคม สัจจร (2543, หน้า 22-29) ได้ให้ความสำคัญของการมีจิตสาธารณะว่า การที่คนมาอยู่รวมกันเป็นสังคม ย่อมต้องมีความสัมพันธ์ในรูปแบบการพึ่งพากัน คนในสังคมซึ่งมีบทบาทหน้าที่แตกต่างกันไป ถ้าคนในสังคมขาดจิตสำนึกสาธารณะ นอกจากจะมีผลกระทบต่อบุคคล ครอบครัว องค์กรแล้ว การขาดจิตสำนึกสาธารณะยังมีผลกระทบต่อชุมชน ระดับประเทศ และระดับโลก ดังนี้

ผลกระทบต่อบุคคล ทำให้เกิดปัญหา คือ

1. สร้างความเดือดร้อนให้กับตนเอง
2. สร้างความเดือดร้อนให้กับผู้อื่น

ผลกระทบระดับครอบครัว ทำให้เกิดปัญหา คือ

1. ความสามัคคีในครอบครัวลดน้อยลง
2. การแก่งแย่ง ทะเลาะเบาะแว้งภายในครอบครัว

ผลกระทบระดับองค์กร ทำให้เกิดปัญหา คือ

1. การแบ่งพรรคแบ่งพวกในองค์กร
2. ความเห็นแก่ตัว แก่งแย่งชิงดีชิงเด่น
3. การเบียดเบียนสมบัติขององค์กรเป็นสมบัติขององค์กรเป็นสมบัติส่วนรวม
4. องค์กรไม่ก้าวหน้า ประสิทธิภาพและคุณภาพของงานลดลง

สุพักตร์ พิบุลย์ (2544, หน้า 34) กล่าวว่า นอกจากการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระแล้ว ในส่วนของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนก็ถือเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง ซึ่งหลักสูตรได้จำแนกกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็น 3 ลักษณะ คือ 1) กิจกรรมแนะแนว 2) กิจกรรมนักเรียน และ 3) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์ ซึ่งเป็นหน้าที่ของโรงเรียนทุกแห่งจะต้องเน้นการสร้างเยาวชนที่มีความสมดุลย์ ลูกศิษย์ต้อง “เป็นคนเก่ง เป็นคนดี มีคุณลักษณะและมีสมรรถนะตามที่หลักสูตรกำหนด” ผลกระทบต่อบุคคล ทำให้เกิดปัญหา คือ

1. สร้างความเดือดร้อนให้กับตนเอง
2. สร้างความเดือดร้อนให้กับคนอื่น

ผลกระทบระดับครอบครัว ทำให้เกิดปัญหา คือ

1. ความสามัคคีในครอบครัวลดน้อยลง
2. การแก่งแย่ง ทะเลาะเบาะแว้งภายในครอบครัว

ผลกระทบระดับองค์กร ทำให้เกิดปัญหา คือ

1. การแบ่งพรรคแบ่งพวกภายในองค์กร

2. ความเห็นแก่ตัว แข่งแย้งซึ่งดีชิงเด่น
3. การเบียดเบียนสมบัติขององค์กรเป็นสมบัติส่วนตัว
4. องค์กรไม่ก้าวหน้า ประสิทธิภาพและคุณภาพของงานลดลง

เวทพล อ่อนละมัย (2545) ได้ให้ความสำคัญของจิตสาธารณะว่า จิตสาธารณะเป็นความรับผิดชอบซึ่งเกิดจากภายใน คือ ความรู้สึกนึกคิด จิตใต้สำนึก ตลอดจนคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งอยู่ในจิตและส่งผลสู่การกระทำภายนอก ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น จะเห็นว่าเกิดจากการขาดจิตสำนึกของคนส่วนรวมในสังคมเป็นสำคัญ เช่น

1. ปัญหายาเสพติด ซึ่งเกิดจากความเห็นแก่ตัวของผู้ขาย ไม่นึกถึงปัญหาที่เกิดขึ้นต่อไปกับสังคม

2. ปัญหามลพิษต่าง ๆ ที่เกิดจากความไม่รับผิดชอบต่อ ขาดจิตสำนึก เช่น

- 2.1 การปล่อยน้ำเสียออกจากโรงงานโดยไม่ผ่านการบำบัด
- 2.2 การจอดรถโดยไม่ดับเครื่องยนต์ ทำให้เกิดควันพิษ โดยเฉพาะในเมือง
- 2.3 ทรัพยากรป่าไม้ถูกทำลาย
- 2.4 ปัญหาเด็กถูกทอดทิ้ง
- 2.5 การใช้ทางเท้าสาธารณะเพื่อประโยชน์ส่วนตัว โดยไม่คำนึงถึงส่วนรวม
- 2.6 การทิ้งขยะลงแม่น้ำลำคลองและทางเท้า
- 2.7 การฉีดสารเร่งเนื้อแดงในสัตว์เลี้ยง โดยเฉพาะสุกร ซึ่งมีผลต่อโรคภัยไข้เจ็บ

ในมนุษย์ เช่น โรคมะเร็ง เป็นต้น

จิตสาธารณะจึงเป็นสิ่งที่สำคัญในสังคม เขาชนต้องให้ความสำคัญ และตระหนักในสิ่งต่อไปนี้

1. ความรับผิดชอบต่อตนเอง จิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อตนเอง นับว่าเป็นพื้นฐานต่อความรับผิดชอบต่อสังคม ตัวอย่างความรับผิดชอบต่อตนเอง มีดังนี้

- 1.1 ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนหาความรู้
- 1.2 รู้จักการออกกำลังกายเพื่อรักษาสุขภาพให้แข็งแรงสมบูรณ์
- 1.3 มีความประหยัด รู้จักความพอดี
- 1.4 ประพฤติตัวให้เหมาะสม ละเว้นการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสื่อมเสีย
- 1.5 ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ
- 1.6 มีความรับผิดชอบต่อตรงต่อเวลา สามารถพึ่งพาตนเองได้

2. ความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นการช่วยเหลือสังคม ไม่ทำให้อื่นหรือสังคมเดือดร้อน ได้รับความเสียหาย เช่น

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 2-3) ได้ศึกษาวิจัยและติดตามผลการใช้หลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่ผ่านมา ประกอบกับข้อมูลจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคนในสังคมไทย และจุดเน้นของ กระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนสู่ศตวรรษที่ 21 จึงเกิดการทบทวนหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เพื่อนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มีความเหมาะสมชัดเจน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็น มนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและ เป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษต่อการศึกษาต่อประกอบอาชีพ และการศึกษา ตลอดชีวิต โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ได้เต็มตามศักยภาพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานผู้เรียน จะต้องมีความรู้ จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์เห็นคุณค่าของตนเองมีวินัยและปฏิบัติตน ตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต พร้อมทั้งมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในการเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่ง ที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

องค์ประกอบของจิตสาธารณะ

องค์ประกอบของจิตสาธารณะมีการแบ่งองค์ประกอบที่แตกต่างกันไปตามระดับอายุของ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ซึ่งแบ่งองค์ประกอบของจิตสาธารณะ ไว้ดังนี้

สมพงษ์ สิงหะพล (2542, หน้า 15-16) มีการแบ่งองค์ประกอบของจิตสาธารณะที่ แตกต่างกันไปตามระดับอายุของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา อธิบายถึงจิตสำนึกว่า มีอยู่ 3 ด้านหลัก ๆ คือ

1. จิตสำนึกเกี่ยวกับตนเอง (Self consciousness) เป็นจิตสำนึกเพื่อพัฒนาตนเอง ทำให้ตนเองเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น จิตสำนึกด้านนี้การศึกษาไทยมุ่งเน้นปลูกฝังมานาน เกิดบ้าง ไม่เกิดบ้างไปตามสภาพการณ์ เป็นจิตสำนึกแบบคลาสสิกที่ทุกสังคมพยายามเหมือนกันที่จะสร้าง ให้เกิดขึ้นให้ได้ เช่น ความขยัน ความรับผิดชอบ ความมานะอดทน เป็นต้น
2. จิตสำนึกเกี่ยวกับผู้อื่น (Others oriented consciousness) เป็นจิตสำนึกของความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลของคนในกลุ่มชนหนึ่ง สังคมหนึ่ง เช่น ความเห็นอกเห็นใจ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

ความสามัคคี เป็นต้น เป็นจิตสำนึกที่คนไทยส่วนใหญ่ถูกหล่อหลอมมาจากพื้นฐานดั้งเดิมของวัฒนธรรมไทยอยู่แล้วสร้างกันได้ไม่ยากนัก

3. จิตสำนึกเกี่ยวกับสังคม หรือจิตสำนึกสาธารณะ (Social or Public consciousness) เป็นจิตสำนึกที่ตระหนักถึงความสำคัญในการอยู่ร่วมกัน หรือคำนึงถึงผู้อื่นที่ร่วมความสัมพันธ์ เป็นกลุ่มเดียวกัน เป็นจิตสำนึกที่คนไทยยังไม่ค่อยมีและขาดกันอยู่มากเพราะพื้นฐานความเป็นมาของสังคมไทย สมควรที่จะรีบพัฒนาขึ้น โดยเร็ว เช่น จิตสำนึกด้านเศรษฐกิจ จิตสำนึกด้านการเมือง จิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม จิตสำนึกด้านสุขภาพ เป็นต้น

ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร (2547, หน้า 2-3) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของจิตสาธารณะ โดยพิจารณาจากความเข้าใจหรือพฤติกรรมที่แสดงออกถึงลักษณะ ดังนี้

1. การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำให้เกิดความเสียหายต่อส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม
2. การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวมวิสัยที่ตนสามารถทำได้
3. การเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม โดยไม่ยึดครองของส่วนรมนั้นเป็นของตนเองตลอดจนไม่ปิดกั้นโอกาสของบุคคลอื่นที่จะใช้ของส่วนรมนั้น จากองค์ประกอบของจิตสาธารณะดังกล่าวข้างต้น ได้นิยามตัวชี้วัดไว้ 6 ตัวชี้วัด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 องค์ประกอบและตัวชี้วัดพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมีจิตสาธารณะ (ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร, 2547)

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด
1. การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำให้เกิดความเสียหายต่อส่วนรวม	1.1 การดูแลรักษา 1.2 ลักษณะของการใช้
2. การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแล	2.1 การทำตามหน้าที่ที่ถูกกำหนด 2.2 การรับอาสาที่จะทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อส่วนรวม
3. การเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวม	3.1 ไม่นำของส่วนรวมมาเป็นของตนเอง 3.2 แบ่งปันหรือเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวม

ยุทธนา วรณปิติกุล (2542, หน้า 181-183) กล่าวถึงบุคคลที่มีจิตสำนึกสาธารณะว่าต้องมีคุณลักษณะ ดังนี้

1. การทุ่มเทและอุทิศตน มีความรับผิดชอบต่อสังคม บุคคลไม่เพียงแต่ปฏิบัติตามสิทธิเท่านั้น แต่ต้องปฏิบัติเพื่อช่วยเหลือให้บริการแก่บุคคลอื่น เพื่อพัฒนาสังคมด้วย อาทิ ถ้าต้องการให้ผู้แทนราษฎรมีความรับผิดชอบต่อความต้องการและประโยชน์ของประชาชน ประชาชนก็ต้องให้ความใส่ใจและติดตาม ไม่เพียงทำการหย่อนบัตรเลือกตั้งเท่านั้น ต้องเสียสละเวลาให้ในการเข้าไปมีส่วนร่วมกับการเมืองระดับท้องถิ่นและในสถาบันต่าง ๆ

2. เคารพความแตกต่างระหว่างบุคคล จากกระแสปัจเจกชนนิยม ส่งผลให้คนในสังคมมีลักษณะปิดกั้นตนเอง ไม่ไว้วางใจผู้อื่น เลือกกบเจเฉพาะกลุ่มที่มีความเหมือนกัน ไม่สนใจการเมือง ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติภารกิจของสังคมเพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวมเกิดข้อขัดแย้ง การขูดขูดแย้งโดยการฟังเสียงข้างมาก ไม่นำไปสู่ประโยชน์ของส่วนรวม ดังนั้น ผู้มีจิตสำนึกสาธารณะต้องเป็นพลเมืองในฐานะที่เป็นเอกลักษณ์ทางการเมืองสมัยใหม่ มีความอดทน ตระหนักว่าการมีส่วนร่วมไม่ทำให้ได้อย่างที่ต้องการเสมอไป ต้องเคารพและยอมรับความแตกต่างที่หลากหลายและหาวิธีอยู่ร่วมกับความขัดแย้ง โดยการแสวงหาทางออกร่วมกัน การจำแนกประเด็นปัญหา การใช้เหตุผลในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การตัดสินใจ ต้องมีการพูดแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันให้มากที่สุด เพื่อหาข้อยุติ สร้างการเข้าร่วมรับรู้ ตัดสินใจ และผนึกกำลัง เพื่อให้เกิดการยอมรับจากทุกฝ่าย

3. คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม คนในสังคมต้องคำนึงถึงการเมืองในฐานะกิจการเพื่อส่วนรวมและเพื่อคุณธรรมมากขึ้น

4. การลงมือกระทำ การวิพากษ์วิจารณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นเพียงอย่างเดียวไม่สามารถทำให้สถานการณ์ดีขึ้น ต้องลงมือทำ โดยเริ่มจากครอบครัวในการวางพื้นฐานให้การอบรมด้านจริยธรรมของพลเมือง สถาบันการศึกษาไม่เพียงเป็นสถานที่ฝึกทักษะและให้ความรู้ ต้องรับช่วงต่อการสร้างค่านิยมที่เหมาะสมต่อจากครอบครัว รวมทั้งเครือข่ายสังคมที่เกิดขึ้นระหว่างเพื่อนบ้าน ที่ทำงาน สโมสร สมาคมต่าง ๆ เชื่อมโยงบุคคลที่สนใจเรื่องของตนเข้าเป็นกลุ่มที่ใส่ใจผู้อื่น ช่วยดำรงรักษาประชาคม สังคม และกฎจริยธรรม รวมทั้งสถาบันที่มีอิทธิพลสูงต่อสังคม คือ สถาบันศาสนาและสื่อมวลชนนับว่ามีบทบาทสำคัญในการร่วมสร้างให้สังคมเข้มแข็ง

อนุชาติ พวงสำลี และวีรบูรณ์ วิสารทสกุล (2540, หน้า 42-44) ได้กล่าวถึงการมีจิตสาธารณะ ซึ่งเรียกอีกคำหนึ่งว่า จิตสำนึกเพื่อส่วนรวม ว่าเป็นคุณลักษณะที่สำคัญ และมีความหมายอย่างยิ่งในสังคม ทำให้เกิดประชาสังคม คือ เป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็ง ซึ่งหมายถึงชุมชน

แห่งสำนึก (Consciousness community) ที่สมาชิกของชุมชนต่างเป็นส่วนหนึ่งของระบบโดยรวมที่มีความสัมพันธ์กันอย่างแนบแน่น ซึ่งมีองค์ประกอบ ดังนี้

1. มีวิสัยทัศน์ร่วมกัน คนในสังคมต้องมองอนาคตร่วมกัน เรียนรู้ และทำความเข้าใจร่วมกัน โดยอาศัยการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ให้เห็นถึงสถานการณ์ แนวโน้ม ความเปลี่ยนแปลง พร้อมควบคู่ไปกับการปฏิบัติ

2. ประชาชนสำนึกถึงพลังของตนเองว่า จะสามารถร่วมแก้ไขเปลี่ยนแปลงสังคมได้ คือการทำให้เกิดกลุ่มที่ให้ความสนใจต่อสาธารณะจำนวนมาก ทำให้เกิดความเข้มแข็งเป็นพลังทางสังคม ไม่รอคอยให้ผู้อื่นแก้ปัญหาให้กับตนเอง ซึ่งการที่บุคคลจะสำนึกถึงพลังของตน ต้องให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของสังคม (Civic education)

3. ความรัก เอื้ออาทร สามัคคี การรวมกลุ่มของบุคคลในสังคมที่มีความหลากหลาย จึงจำเป็นต้องสร้างขึ้นบนฐานแห่งความรัก ความเมตตา ความเอื้ออาทร สามัคคี ความแตกต่างระหว่างบุคคลย่อมเกิดขึ้นได้ ซึ่งความแตกต่างนี้เป็นสิ่งดี และไม่จำเป็นต้องนำไปสู่ความแตกแยกเสมอไป ดังนั้น เงื่อนไขแห่งความรักสมานฉันท์จะเป็นส่วนเชื่อมโยงให้เกิดความร่วมมืออย่างมีพลัง

4. การเรียนรู้ที่มีการปฏิบัติร่วมกัน (Interactive learning through action) สำนึกสาธารณะนั้น เป็นนามธรรมไม่สามารถบังคับให้เกิดได้ ต้องสร้างเงื่อนไข หรือกิจกรรมร่วมกันที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน ตลอดจนการพัฒนาให้เกิดความต่อเนื่อง

5. การมีเครือข่าย และการติดต่อสื่อสาร การแลกเปลี่ยน เรียนรู้ สื่อสาร และเครือข่าย เป็นส่วนที่ทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งเป็นแนวทางทำให้เกิดจิตสาธารณะ

วิรัตน์ คำศรีจันทร์ (2544, หน้า 27) ได้ทำการศึกษาจิตสำนึกสาธารณะในบริบทประชาสังคมไทยเป็นการวิจัยเชิงพัฒนา และสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วมในชุมชนเมืองและชุมชนชนบท พบว่า คุณลักษณะของการมีจิตสาธารณะ ประกอบด้วย

1. ความรัก ความเอื้ออาทร
2. ความเชื่อใจ
3. การเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง
4. การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล
5. การมีปฏิสัมพันธ์กัน โดยใช้ความสามารถ เครือข่าย และการมีส่วนร่วม

ไชยา ยิ้มวิไล (2550, หน้า 15) กล่าวถึงผู้มีจิตสาธารณะนั้นจะมีความรับผิดชอบต่อสังคม เคารพกฎหมาย กฎเกณฑ์ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ของสังคมโดยรวม และหน่วยงานองค์กรที่ตนเองเป็นสมาชิกสังกัดอยู่ โดยพยายามยึดมั่นต่อกฎเกณฑ์ และกฎหมายอย่างเคร่งครัด พยายามหลีกเลี่ยง

การละเมิดให้น้อยที่สุดด้วยการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีคุณธรรม และจริยธรรม บุคคลที่มีจิตสาธารณะสูงนั้น แม้แต่การทิ้งเศษขยะหรือขับรดฝักกฏจรายังไม่กล้าที่จะกระทำเพราะรู้สึกอายแก่ใจ นอกเหนือจากนั้น เมื่อประสบพบเจออะไรที่ผิดปกติ ผิดระเบียบกฎหมายก็จะแจ้งความทันที ส่วนบุคคลที่ไร้จิตสาธารณะจะมีวิถีชีวิตดำรงชีพไปวัน ๆ มั่งง่าย สะเพร่า เอาตัวรอด โดยไม่ได้คิดถึงความเสียหายที่จะเกิดขึ้นแก่ผู้อื่น

จากการศึกษาองค์ประกอบของจิตสาธารณะจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ พบว่า มีการศึกษาจิตสาธารณะในองค์ประกอบที่แตกต่างกันไป ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ องค์ประกอบของการมีจิตสาธารณะ จากนิยามความหมายของลัดดาวัลย์ เกษมเนตร (2547) ซึ่งพิจารณาจาก 3 องค์ประกอบ ดังนี้ ด้านการหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำให้เกิดความเสียหายต่อส่วนรวม ด้านการถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแล และด้านการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวม

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีจิตสาธารณะ

จากการศึกษางานวิจัยย้อนหลังสิบปี การมีจิตสาธารณะมักจะใช้ทฤษฎีในกลุ่มพุทธิปัญญานิยม ได้แก่ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social cognitive learning theory) ของบันดูรา (Bandura) ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social cognitive learning theory)

Woolfolk (1993 , p. 220) ได้นำเสนอทฤษฎีนี้มีรากฐานมาจากทฤษฎีกลุ่มพฤติกรรมนิยม แต่เมื่อไม่นานมานี้ นักจิตวิทยาพฤติกรรมนิยม พบว่า การวางเงื่อนไขโดยมีข้อจำกัดในการอธิบายการเรียนรู้ ฉะนั้นพวกเขาจึงให้ความสนใจกับกระบวนการเรียนรู้ที่ไม่สามารถสังเกตได้ เช่น ความคาดหวัง ความคิด และความเชื่อ การขยายความคิดจากแนวคิดเดิมนั้น มีนักจิตวิทยาที่สำคัญ คือ Albert Bandura เขาเรียกทฤษฎีใหม่นี้ว่า ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social cognitive theory) บันดูราเชื่อว่า ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มพฤติกรรมดั้งเดิมสามารถอธิบายการเรียนรู้ได้บางส่วนและมองข้ามสถานการณ์ที่สำคัญ โดยเฉพาะอิทธิพลทางสังคมที่มีผลต่อการเรียนรู้ ได้แก่ สิ่งแวดล้อม (Environment event) ปัจจัยส่วนบุคคล (Personal factors) เช่น ความคิด แรงจูงใจ และพฤติกรรม (Behavior) ทั้งสามปัจจัยนี้มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

ปัจจัยอย่างหนึ่งที่ทฤษฎีพฤติกรรมนิยมดั้งเดิมมองข้ามไปคือ ตัวแบบ (Modeling) และการลอกเลียนแบบ (Imitation) มีผลต่อการเรียนรู้ กล่าวคือ คนเรียนรู้ได้จากการดูหรือสังเกตด้วยความตั้งใจ (Attention) จากนั้นสร้างภาพ จำ วิเคราะห์ และการตัดสินใจ ปัจจัยทั้งสองนี้เรียนรู้ด้วยการสังเกต บันดูรา ได้อธิบายเพิ่มกระบวนการสังเกตมีทั้งหมด 4 ด้าน คือ กระบวนการ

ความเอาใจใส่ (Attention) กระบวนการจดจำ (Retention) กระบวนการแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวอย่าง (Reproduction) และมีแรงจูงใจ ที่จะทำให้เกิดการทำพฤติกรรมนั้นอีก

ทฤษฎีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม (Cognitive behavior modification)

ยูพาพัคตร์ รักษณิวงศ์ (2547) นำเสนอถึงทฤษฎีนี้เน้นการพัฒนากระบวนการภายใน คือ จิตใจ แนวคิดนี้เกิดขึ้นมาในช่วงศตวรรษที่ 1960 และเริ่มเด่นชัดขึ้นในช่วงปลายศตวรรษที่ 1960 จนถึงต้นศตวรรษที่ 1970 ทฤษฎีนี้มีพื้นฐานมาจากทฤษฎีการเรียนรู้ สิ่งที่แตกต่างกันแนวคิดเดิม คือ การปรับพฤติกรรมทางปัญญาจะเน้นที่การปรับเปลี่ยนแนวคิด เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมโดยตรง นักปรับพฤติกรรมมีความเชื่อว่า กิจกรรมทางปัญญามีผลต่อพฤติกรรม กิจกรรมทางปัญญาสามารถจัดให้มีขึ้นได้และเปลี่ยนแปลงได้ และพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป อาจจะเป็นผลเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทางปัญญา แนวคิดนี้สอดคล้องกับหลักศาสนา โดยเฉพาะ พระพุทธศาสนา ซึ่งมีคำสอนที่สามารถนำมาใช้สำหรับ การพัฒนาจิตสาธารณะได้ เช่น มูลนิธิอริยเจ้าใช้หลักพรหมวิหาร 4 เป็นแนวทางสำหรับการดำเนินกิจกรรม จิตอาสา และมีเครือข่ายทั่วโลก นอกจากนี้โรงเรียนสัตยา ใช้การสวดมนต์และนั่งสมาธิก่อนและหลังเรียน ทุกครั้งเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ จนได้รับการเชิดชูว่าเป็น โรงเรียนต้นแบบของการบูรณาการหลักศาสนากับการศึกษาได้อย่างลงตัว

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก (Kohlberg's moral development)

Kohlberg (1976, pp. 247-260) ได้ศึกษาพัฒนาการทางจริยธรรมตามแนวเพียร์เจท์ และพบว่า พัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์นั้นมิได้บรรลุจุดสมบูรณ์เมื่อบุคคลอายุได้ 10 ปี แต่จะพัฒนาไปอีกหลายขั้นตอนจากอายุ 11-25 ปี และเขายังเชื่อว่า ในการวัดขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมนั้นจะต้องใช้การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมอย่างเดียวนั้น โคลเบอร์กได้แบ่งระดับของจริยธรรมออกเป็น 3 ระดับ ซึ่งทั้ง 3 ระดับนั้นจัดเป็นขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมได้ 6 ขั้น คือ

ขั้นที่ 1 ใช้หลักการหลบหลีกการลงโทษ (Obedience and punishment orientation) เกิดขึ้นกับเด็กในช่วงอายุแรกเกิดถึง 7 ปี ขั้นนี้เด็กชอบใช้การหลีกเลี่ยงการถูกลงโทษ เลือกระทำในทางที่เกิดประโยชน์แก่ตนเองมากกว่า เด็กมักเข้าใจว่าความดี หมายถึง สิ่งที่ทำแล้วไม่ถูกลงโทษ หรือถูกดำเนิน เช่น เด็กทำการบ้าน เด็กทำเวรเพราะกลัวครูถูกลงโทษ เป็นต้น การตัดสินใจว่าจะไรถูกหรือผิด เด็กจะมองที่ผลของการกระทำว่าถ้าทำเสียหายนมากก็ตัดสินใจว่า การกระทำนั้นผิด ไม่ได้มองที่สาเหตุของการกระทำ

ขั้นที่ 2 ใช้หลักการแสวงหารางวัล (Naively egoistic orientation) เกิดกับเด็กในช่วงอายุ 7-10 ปี ขั้นนี้เด็กจะค่อย ๆ เน้นความสำคัญของการได้รับรางวัลและคำชมเชย การสัญญาว่าจะให้รางวัล จึงเป็นแรงจูงใจให้เด็กทำความดีได้มากกว่าการดูว่าหรือพูดว่าจะลงโทษ เช่น เด็กจะช่วย

บิดามารดาทำงาน เพื่อต้องการ ได้รับความชมเชย สรุปว่า จริยธรรมขั้นนี้จะเน้นการต้องการ ได้รับความชมเชยและรางวัลมากกว่าการได้รับการลงโทษ

ขั้นที่ 3 ใช้หลักการกระทำที่คนอื่นเห็นว่าดี (Good-boy Orientation) เกิดกับบุคคลในช่วงอายุ 10-13 ปี ขั้นนี้ตรงกับวัยที่เด็กอย่างเข้าวัยรุ่น เด็กจะให้ความสำคัญแก่กลุ่มเพื่อนมาก จะกระทำเพื่อต้องการให้กลุ่มยอมรับจึงมีการเลียนแบบตัวแบบที่ตนเห็นว่าดีงาม คือ เอาอย่างเด็กดี (Good boy, Nice girl) เด็กวัยนี้ส่วนใหญ่จะทำตามในสิ่งที่ตนตัดสินใจว่าคนอื่นจะเห็นด้วยหรือยอมรับ เพื่อให้เป็นที่ชอบพอและเป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน สรุปจริยธรรมขั้นนี้เน้นหนักในด้านการทำตามคนอื่นมากกว่าการคำนึงเรื่องการถูกลงโทษ และการต้องการรางวัล

ขั้นที่ 4 ใช้หลักการกระทำตามหน้าที่ (Authority and social order maintaining orientation) เกิดกับบุคคลในช่วงอายุ 13-16 ปี ขั้นนี้บุคคลจะมีความรู้และประสบการณ์ว่า แต่ละกลุ่มจะมีกฎเกณฑ์ให้สมาชิกยึดถือ มีความเข้าใจในหน้าที่ของตนในกลุ่ม มีศรัทธาในกฎเกณฑ์ของกลุ่มมากพอสมควร เข้าใจในบทบาทของผู้อื่น การกระทำที่ถูกต้องจะต้องพิจารณาเพื่อกลุ่มหรือส่วนรวม สรุปว่า จริยธรรมขั้นนี้ในเรื่องการกระทำตามหน้าที่ในหมู่คณะ ทำตามขนบธรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรมมากกว่า กลัวการถูกลงโทษ หรือทำเพื่อต้องการรางวัลหรือกระทำตามกลุ่มเพื่อน

ขั้นที่ 5 ใช้หลักการเคารพตนเองหรือการทำตามคำมั่นสัญญา (Contractual legalistic orientation) เกิดกับบุคคลอายุตั้งแต่ 16 ปี ขึ้นไป ขั้นนี้บุคคลพยายามกระทำเพื่อหลบหนีไม่ให้ถูกตราหน้าว่าเป็นขาดเหตุผล เป็นคนไม่แน่นอน คำว่า หน้าที่ของบุคคลในที่นี้ หมายถึง การกระทำตามที่ตกลงมีความเคารพตนเองและต้องการให้ผู้อื่นเคารพตน ขั้นนี้บุคคลจะมีอุดมคติหรือคุณธรรมประจำใจตนเองหรือสัญญาไว้กับผู้อื่น ไม่พยายามลิดรอนสิทธิของผู้อื่น เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัวด้วย

ขั้นที่ 6 ใช้หลักอุดมคติสากล (Conscience orientation) เช่น หิริ โอตตปปะ คือ มีความละเอียดใจตนเองในการกระทำชั่วและเกรงกลัวบาป เป็นบุคคลที่มีการเสียสละเพื่อสังคมอย่างแท้จริง เช่น มหาบุรุษของอินเดีย คือ คานธี เป็นต้น จากขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมทั้งหมดนี้ ได้แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงขั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและระดับของจริยธรรมของโคลเบอร์ก

ขั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม	ระดับของจริยธรรม
ขั้นที่ 1 ใช้หลักการหลบหลีกการลงโทษ (2-7 ปี) ขั้นที่ 2 ใช้หลักการแสวงหารางวัล (7-10 ปี)	1. ระดับก่อนกฎเกณฑ์ (2-10 ปี)
ขั้นที่ 3 ใช้หลักการทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบ (10-13 ปี)	2. ระดับตามกฎเกณฑ์ (Conventional level)
ขั้นที่ 4 ใช้หลักการทำตามหน้าที่ของสังคม (13-16 ปี)	
ขั้นที่ 5 ใช้หลักการเคารพตนเองหรือการทำ ตามคำมั่นสัญญา (Contractual legalistic orientation)	3. คือ ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (Post conventional level)
ขั้นที่ 6 ใช้หลักอูมคติสากล (Conscience orientation)	

ระดับ 1 คือ ระดับก่อนกฎเกณฑ์ (Preconventional level) (2-10 ปี) หมายถึง การตัดสินใจเลือกกระทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ตนเอง โดยไม่คำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้อื่น ในขั้นแรกสุด คือ การมุ่งที่จะหลบหลีกมิให้ตนเองถูกลงโทษทางกาย เพราะกลัวความเจ็บปวดที่จะได้รับ และยอมทำตามคำสั่งผู้ใหญ่เพราะเป็นผู้มีอำนาจทางกายเหนือตน ขั้นที่สอง คือ การเลือกกระทำในสิ่งที่จะนำความพอใจมาให้ตนเองเท่านั้น เริ่มรู้จักการแลกเปลี่ยนแบบเด็ก ๆ คือ เขาทำมา ฉันต้องทำไป เขาให้ฉัน ฉันต้องให้เขาตอบแทน เป็นต้น

ระดับ 2 ระดับตามกฎเกณฑ์ (Conventional level) (10-16 ปี) หมายถึง การทำตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มย่อย ๆ ของตนหรือทำตามกฎหมายและศาสนา บุคคลผู้มีจริยธรรมในระดับ 2 นี้ ยังต้องมีการควบคุมจากภายนอกแต่ก็มีความสามารถที่จะแสดงบทบาทสังคมได้ ในขั้นที่สามบุคคลยังไม่เป็นตัวของตัวเองชอบคล้อยตามการชักจูงของผู้อื่น โดยเฉพาะเพื่อน ๆ ส่วนในขั้นที่สี่บุคคลมีความรู้ถึงบทบาทหน้าที่ของตนในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งในสังคมของตน จึงถือได้ว่าตนมีหน้าที่ตามกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่สังคมของตนกำหนดหรือคาดหวัง

ระดับ 3 คือ ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (Post conventional level) (16 ปี ขึ้นไป) หมายถึง การตัดสินใจข้อขัดแย้งต่าง ๆ ด้วยการนำมาตรึงตรงด้วยตนเอง และตัดสินใจไปตามแต่ว่าจะเห็น

ความสำคัญของสิ่งใดมากกว่ากัน ชั้นที่ห้า คือ การเห็นความสำคัญของคนหมู่มาก ไม่ทำตนให้ขัดต่อสิทธิอันพึงมีพึงได้ของผู้อื่น สามารถควบคุมบังคับใจตนเองได้ ชั้นที่หก ซึ่งเป็นขั้นสูงสุดแสดงถึงการมีความรู้สึกสากลนอกเหนือจากกฎเกณฑ์ในสังคมของตน และการมีความยืดหยุ่นทางจริยธรรมเพื่อจุดมุ่งหมายในบั้นปลายอันเป็นอุดมคติที่ยิ่งใหญ่การพัฒนาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมนั้น โคลเบอร์เกอร์เชื่อว่าเป็นไปตามขั้น จากขั้นที่หนึ่งผ่านแต่ละขั้นไปจนถึงขั้นที่หก บุคคลจะพัฒนาข้ามขั้นไม่ได้ เพราะการใช้เหตุผลในขั้นที่สูงขึ้นไปจะเกิดขึ้นด้วยการมีความสามารถในการใช้เหตุผลในขั้นต่ำว่าอยู่ก่อนแล้ว และต่อมาบุคคลได้รับประสบการณ์ทางสังคมใหม่ ๆ หรือสามารถเข้าใจความหมายของประสบการณ์เก่า ๆ ได้ดีขึ้น จึงเกิดการเปลี่ยนแปลง

ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2538, หน้า 2-5) ได้ทำการศึกษาวิจัยถึงสาเหตุพฤติกรรมของคนดีและคนเก่ง โดยได้ทำการประมวลผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาสาเหตุของพฤติกรรมต่าง ๆ ของคนไทยทั้งเด็กและผู้ใหญ่ อายุตั้งแต่ 6-60 ปี ว่าพฤติกรรมเหล่านั้น มีสาเหตุทางจิตใจอะไรบ้าง และได้นำมาประยุกต์เป็นทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมสำหรับคนไทยขึ้น โดยแบ่งต้นไม้จริยธรรมออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. ส่วนที่หนึ่ง ได้แก่ ดอกและผลไม้บนต้น ที่แสดงถึงพฤติกรรมการทำงานดีละเว้นชั่ว และพฤติกรรมการทำงานอย่างขยันขันแข็งเพื่อส่วนรวม ซึ่งล้วนแต่เป็นพฤติกรรมของพลเมืองดี พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ

2. ส่วนที่สอง ได้แก่ ส่วนลำต้นของต้นไม้ แสดงถึงพฤติกรรมการทำงานอาชีพอย่างขยันขันแข็ง ซึ่งประกอบด้วย จิตลักษณะ 5 ด้าน คือ

2.1 เหตุผลเชิงจริยธรรม

2.1.1 เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลรู้จักใช้เหตุผลในการเลือกกระทำหรือไม่กระทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งเมื่อมีเหตุการณ์บังคับ เหตุผลนี้จะแสดงให้ทราบถึงเหตุจูงใจหรือแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำต่าง ๆ บุคคลที่มีจริยธรรมที่ต่างกันอาจมีเบื้องหลังการกระทำที่แตกต่างกันหรือการกระทำที่เหมือนกัน

2.2 มุ่งอนาคต และการควบคุมตนเอง

2.2.1 ลักษณะมุ่งอนาคตและคาดการณ์ไกล หมายถึง เป็นความสามารถในการคาดการณ์ไกลและเล็งเห็นผลดี ผลเสียที่จะเกิดขึ้น ในอนาคต และสามารถวางแผนปฏิบัติเพื่อรองรับผลดีหรือป้องกันผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ การมุ่งอนาคตจึงเกิดจากการสะสมผลของการเรียนรู้ ประสบการณ์ตั้งแต่อดีตของบุคคลเกี่ยวกับลักษณะความมั่นคงของสภาพแวดล้อม

2.2.2 การควบคุมตน หมายถึง ความสามารถที่จะปฏิบัติ หรืองดเว้นการปฏิบัติ เพื่อผลที่มีค่าสูงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ความสามารถควบคุมตนนี้มีหลายขั้นตอน เริ่มตั้งแต่ การสังเกตตนเอง การจัดสภาพแวดล้อม การกระทำหรืองดเว้นที่จะกระทำพฤติกรรมและการให้ รางวัลหรือลงโทษตนเอง ซึ่งจะทำให้เกิดความมีระเบียบวินัย และการประพฤติปฏิบัติอย่างเหมาะสม

2.3 ความเชื่ออำนาจในตน

2.3.1 ความเชื่ออำนาจในตน ความเชื่ออำนาจในตนของบุคคล ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ คือ 1) ความสามารถในการทำนาย (Predictability) ความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุหนึ่ง และผลหนึ่ง และ 2) ความเชื่อที่ว่าตนสามารถควบคุมให้เกิดผลนั้นตามที่ต้องการได้ (Controllability) ผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมที่น่าปรารถนาต่าง ๆ มากกว่าผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตน

2.4 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

2.4.1 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แรงจูงใจที่เป็นแรงขับให้บุคคลพยายามที่จะประกอบ พฤติกรรมที่จะประสบสัมฤทธิ์ผลตามมาตรฐานความเป็นเลิศ (Standard of excellence) ที่ตนตั้งไว้ บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะไม่ทำงานเพราะหวังรางวัล แต่ทำเพื่อจะประสบความสำเร็จตาม วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะมีลักษณะสำคัญ ดังนี้

- 1) มุ่งหาความสำเร็จ (Hope of success) และกลัวความล้มเหลว (Fear of failure)
- 2) มีความทะเยอทะยานสูง
- 3) ตั้งเป้าหมายสูง
- 4) มีความรับผิดชอบในการงานดี
- 5) มีความอดทนในการทำงาน
- 6) รู้ความสามารถที่แท้จริงของตนเอง
- 7) เป็นผู้ที่ทำงานอย่างมีการวางแผน
- 8) เป็นผู้ที่ตั้งระดับความคาดหวังไว้สูง

2.5 ทักษะคติ คุณธรรม และค่านิยม

2.5.1 ทักษะคติ เป็นความสัมพันธ์ที่คาบเกี่ยวกันระหว่างความรู้สึก และความเชื่อ หรือการรู้ของบุคคล กับแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมโต้ตอบในทางใดทางหนึ่งต่อเป้าหมายของ ทักษะคตินั้น

2.5.2 คุณธรรม คุณงามความดีที่เป็นธรรมชาติ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง และสังคม ซึ่งรวมสรุปว่า คือ สภาพคุณงาม ความดี

2.5.3 ค่านิยม ค่านิยมทางสังคม เป็นระบบความชอบพิเศษที่คนในแต่ละสังคม มีอยู่ ค่านิยมประเภทนี้เกิดจากการเรียนรู้จากสังคมในระดับต่าง ๆ ซึ่งจะมีความสัมพันธ์กับ พฤติกรรม เช่น นาย ก ชอบสิ่งใดมากก็จะทำสิ่งนั้นมากเป็นต้น ดังนั้น การสังเกตค่านิยมของสังคม อาจพิจารณาได้จากพฤติกรรมเด่น ๆ ของสมาชิกในสังคมแล้วอนุมานว่าสังคมนั้นมีค่านิยมอย่างไร เช่น ค่านิยมสังคมไทยที่เป็นค่านิยมดั้งเดิม คือ ยึดถือตัวบุคคล ความรักสนุก และยึดทางสายกลาง เป็นต้น

3. ส่วนที่สาม ได้แก่ รากของต้นไม้ที่แสดงถึงพฤติกรรมการทำงานอาชีพอย่างขยันขันแข็ง ซึ่งประกอบด้วย จิตลักษณะ 3 ด้าน คือ

3.1 สติปัญญา

3.2 ประสบการณ์ทางสังคม

3.3 สุขภาพจิต

จิตลักษณะทั้งสามนี้อาจใช้เป็นสาเหตุของการพัฒนาจิตลักษณะ 5 ประการ ที่ลำต้นของต้นไม้ก็ได้ กล่าวคือ บุคคลจะต้องมีลักษณะพื้นฐานทางจิตใจ 3 ด้าน ในปริมาณที่สูงพอเหมาะกับอายุ จึงจะเป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะพัฒนาจิตลักษณะทั้ง 5 ประการ ที่ลำต้นของต้นไม้ โดยที่จิตลักษณะทั้ง 5 นี้ จะพัฒนาไปเองโดยอัตโนมัติ ถ้าบุคคลที่มีความพร้อมทางจิตใจ 3 ด้านดังกล่าว และอยู่ในสภาพแวดล้อมทางบ้าน ทางโรงเรียนและสังคมที่เหมาะสม นอกจากนั้นบุคคลยังมีความพร้อมที่จะรับการพัฒนาจิตลักษณะบางประการใน 5 ด้านนี้ โดยวิธีการอื่น ๆ ด้วย ฉะนั้นจิตลักษณะพื้นฐาน 3 ประการ จึงเป็นสาเหตุของสาเหตุของพฤติกรรมของคนดีและของคนเก่งนั่นเอง นอกจากนี้จิตลักษณะพื้นฐาน 3 ประการที่รากนี้อาจเป็นสาเหตุร่วมกับจิตลักษณะ 5 ประการที่ลำต้น

ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมนี้ เกิดจากผลการวิจัยพฤติกรรมและจิตลักษณะของคนไทย โดยเมื่อสร้างขึ้นแล้วทฤษฎีนี้ได้ชี้แนะทางการตั้งสมมติฐานการวิจัยเพื่อหาหลักฐานใหม่มาเพื่อเติมในทฤษฎีนี้ อีก เช่น การวิจัยที่เกี่ยวกับจิตลักษณะพื้นฐาน ที่สามารถจำแนกคนเป็น 4 ประเภทเหมือนบัวสี่เหล่า กับความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของบุคคล โดยพบว่า คนที่เป็นบัวเหนือน้ำเท่านั้น มีจิตลักษณะพื้นฐาน 3 ด้านนี้ในปริมาณสูงเหมาะสมกับอายุ เป็นผู้ที่สามารถรับการพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมได้อย่างเหมาะสมกับอายุ

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

เพศ

เพศ เป็นตัวแปรหนึ่งที่ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักเรียน โดยธรรมชาติเพศชาย และเพศหญิงมีความแตกต่างกันทั้งโครงสร้างทางกายภาพ จิตใจ ความต้องการทางสังคม และความสนใจต่าง ๆ สังคมจึงกำหนดบทบาทของเพศชายและเพศหญิงให้มีความคิดในการรับผิดชอบต่อสังคมแตกต่างกัน โดยเพศชายจะมีลักษณะเข้มแข็ง รักอิสระ มีภาวะผู้นำ ส่วนผู้หญิงจะค่อนข้างอ่อนโยน ห่วงใยผู้อื่น ส่งผลให้นักเรียนทั้งเพศชายและเพศหญิงมีจิตสาธารณะที่ต่างกัน ดังจะให้เห็นจากการศึกษาของบุษกร เขียวมัน (2555 อ้างถึงใน ธัญศญา ธรรมิสกุล, 2557) เปรียบเทียบความมีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุดของนิสิต จำแนกตามเพศ พบว่า นิสิตที่มีเพศต่างกัน มีจิตสาธารณะในการใช้ห้องสมุด โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตเพศหญิงมีจิตสาธารณะสูงกว่านิสิตเพศชาย และจารุณี จันทร์เจริญ (2555, หน้า 93) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี พบว่า นักเรียนเพศชายและเพศหญิง มีพฤติกรรมจิตสาธารณะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับอุไรวรรณ วัชรระคุ้มครอง (2553, หน้า 91) พบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาเพศชายและเพศหญิงแตกต่างกัน โดยเพศหญิงมีคะแนนเฉลี่ยของความรับผิดชอบต่อสังคมสูงกว่าเพศชาย เมื่อพิจารณาความรับผิดชอบต่อสังคมในรายด้าน พบว่า นักศึกษาเพศหญิงมีความรับผิดชอบต่อครอบครัวและความรับผิดชอบต่อสถานศึกษาและความรับผิดชอบต่อเพื่อนสูงกว่าเพศชาย แต่ความรับผิดชอบต่อหน้าที่พลเมืองของเพศชายและเพศหญิง ไม่แตกต่างกัน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นตัวแปรหนึ่งที่ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักเรียน เป็นตัวแปรที่มีผลทั้งทางบวกและทางลบต่อการเกิดจิตสาธารณะของนักเรียน และเป็นสิ่งสำคัญของพลเมือง เป็นเรื่องประชาสังคม คุณค่าและจิตสำนึกเป็นจิตวิญญาณของสังคม บุคคล องค์กร ซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีวัตถุประสงค์ที่จะพัฒนาให้บุคคลเป็นบุคคลที่ดี มีความเจริญงอกงามทางด้านปัญญา มีความรู้ ความสามารถที่เหมาะสมสำหรับการประกอบอาชีพ สามารถดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสมและมีค่านิยมที่ดี สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสงบสุข ซึ่งสอดคล้องกับ Bear (1980) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ของการให้เหตุผลด้านจริยธรรมกับปัญหาที่มีต่อพฤติกรรมและสติปัญญา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระดับพัฒนาจริยธรรม ปัญหาความประพฤติกและระดับสติปัญญา โดยใช้ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบิร์ก (Kohlberg) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เมืองโอไอวา จำนวน 60 คน ผลการวิจัย พบว่า เด็กที่มีระดับสติปัญญาสูงสุดสามารถพัฒนาให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงได้ ตรงข้ามกับเด็กที่มีระดับ

สติปัญญาต่ำ มีผลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นต่ำด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจันจิรา มูลเมือง (2535) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือผลการเรียนเฉลี่ยตลอดปีการศึกษา รวมทั้งภาคการศึกษาปัจจุบัน ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อาชีพของผู้ปกครอง

อาชีพของผู้ปกครอง เป็นตัวแปรหนึ่งที่ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักเรียนเพราะนักเรียนจะมีจิตสาธารณะมากหรือน้อยอาจขึ้นอยู่กับกรอบเลี้ยงดูด้วย ซึ่งสังคมเป็นหน่วยแรกในการอบรมสั่งสอน เพื่อปลูกฝังและหล่อหลอมให้นักเรียนรู้ว่าสิ่งใดควรทำหรือไม่ควรทำ ซึ่งสามารถใช้วิธีการอบรมนักเรียนได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนั้น ความใกล้ชิดและการให้เวลาระหว่างพ่อแม่กับลูก เป็นสื่อที่ทำให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนิตา ทองมีเหลือ (2550) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2549 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า ฐานะครอบครัวของนิสิตส่งผลทั้งทางบวกและทางลบต่อปัจจัยทางจิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรพรหม พรรคพวก (2550) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนช่วงชั้นปีที่ 4 ในสหวิทยาเขตกรุงเทพมหานครตะวันออก กรุงเทพมหานคร พบว่า รายได้ของครอบครัวส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อม ต่อจิตสาธารณะของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับการศึกษาของอุไรวรรณ วัชรระคุ้มครอง (2553) ที่ศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส รายได้ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความรับผิดชอบต่อสังคม แตกต่างกัน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ชาย โพธิสิตา (2540) ได้ศึกษาเรื่อง จิตสำนึกต่อสาธารณะสมบัติ: ศึกษาในกรณี กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นประชากรที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบทดสอบ แบบสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม โดยศึกษากับกลุ่มประชากรหลัก 3 กลุ่มอาชีพ คือ กลุ่มทำงานราชการ รัฐวิสาหกิจ หรืองานสำนักงาน กลุ่มที่ทำงานรับจ้าง งานค้าขายเล็ก ๆ น้อย ๆ ส่วนตัว และกลุ่มนักศึกษาที่สูงกว่าระดับมัธยมศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายของการวิจัย เพื่อศึกษาจิตสำนึกต่อสาธารณะสมบัติของคนในเขตกรุงเทพมหานคร

มัลลิกา มัติโก (2541) ศึกษาจิตสำนึกทางสังคมของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล โดยศึกษาในมิติทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจการเมืองและสุขภาพกับสิ่งแวดล้อมในประเด็นของความรู้สึกลึกซึ้งที่มีต่อปรากฏการณ์ต่าง ๆ ทางสังคมและการตระหนักถึงความสำคัญของปัญหา ที่มีผลกระทบต่อตัวเอง ครอบครัว และสังคมโดยรวม ตลอดจนแนวทางแก้ไขสถานการณ์นั้น ๆ ภายใต้การวิเคราะห์ปรากฏการณ์แนวเศรษฐศาสตร์การเมือง โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ร่วมกับวิธีวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มประชากรที่ศึกษาเป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยมหิดล กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตวิทยาลัย ระดับปริญญาโท ชั้นปีที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แนวคำถามที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม แล้วเก็บข้อมูลโดยการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) ผลการศึกษาจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม พบว่าคนส่วนใหญ่ยังขาดความตระหนักต่อความสำคัญของสิ่งแวดล้อมในระยะยาว เมื่อมีคนเพิ่มมากขึ้นพร้อมกับขาดความตระหนัก จึงมีการทำลายสิ่งแวดล้อมกันเพิ่มขึ้น ผลการศึกษาจิตสำนึกด้านสังคมพบว่า คนในสังคมไทยมีค่านิยมทางสังคมเปลี่ยนไป นิยมทางด้านเศรษฐกิจ ค่านิยมวัฒนธรรมตะวันตก สาเหตุเกิดจากการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ มุ่งด้านวัตถุสังคมอ่อนแอ และประชาชนห่างไกลจากศาสนาไม่ยึดศาสนาเป็นเครื่องจรรโลงใจวิธีการแก้ไข คือ เริ่มที่ระดับครอบครัว และระดับตัวบุคคล โดยใช้การศึกษา และศาสนาเป็นตัวขัดเกลา

ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร (2546) ศึกษารูปแบบการพัฒนานักเรียนระดับประถมศึกษาให้มีจิตสาธารณะ: การศึกษาระยะยาว โดยในชั้นที่หนึ่งได้ศึกษากับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการพัฒนาจิตสาธารณะ โดยใช้ตัวแบบผ่านการเล่านิทานที่มีผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และเพื่อศึกษาความคงทนของจิตสาธารณะในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับรูปแบบการพัฒนาจิตสาธารณะโดยใช้ตัวแบบผ่านการเล่านิทาน โดยใช้รูปแบบการวิจัยเป็นกึ่งทดลอง ผลการทดลองสรุปได้ว่า

1. นักเรียนที่ใช้รูปแบบการพัฒนาจิตสาธารณะ โดยใช้ตัวแบบผ่านการเล่านิทานจะมีจิตสาธารณะมากกว่านักเรียนที่ไม่ใช้รูปแบบการพัฒนาจิตสาธารณะ โดยใช้ตัวแบบผ่านการเล่านิทาน
2. นักเรียนที่ใช้รูปแบบการพัฒนาจิตสาธารณะ โดยใช้ตัวแบบผ่านการเล่านิทานจะมีความคงทนของจิตสาธารณะมากกว่านักเรียนที่ไม่ใช้รูปแบบการพัฒนาจิตสาธารณะ โดยใช้ตัวแบบผ่านการเล่านิทาน

ณัฐนิชากร ศรีบริบูรณ์ (2550 อ้างถึงใน นะคา ศศิรพา, 2553) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาโมเดลสาเหตุของจิตอาสาของนักเรียนมัธยมปลายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ จิตอาสาของนักเรียนมีองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ การช่วยเหลือผู้อื่น การเสียสละต่อสังคมและความมุ่งมั่น พัฒนา และมีตัวชี้วัดทั้งหมด 7 ตัว คือ 1) การช่วย

แนะนำสิ่งที่ถูกที่ควรแก่ผู้อื่น 2) การอำนวยความสะดวกให้กับผู้อื่น 3) การแบ่งปันสิ่งของให้กับผู้อื่น 4) การสละเงินแรงกายเพื่อผู้อื่นและสังคม 5) การสละเวลาและการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม 6) การสนใจในปัญหาและการเปลี่ยนแปลงพร้อมทั้งเสนอความคิดที่จะพัฒนาสังคม 7) การร่วมพัฒนากิจกรรมการเสริมสร้างจิตอาสาเพื่อสังคมอย่างสร้างสรรค์และหลากหลาย ซึ่งนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย มีค่าเฉลี่ยของคะแนนจิตอาสาอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตอาสาของนักเรียนมี 6 ด้าน คือ ปัจจัยด้านนักเรียน ครอบครัว โรงเรียน/ ครู เพื่อน สังคม/ ชุมชน และด้านสื่อมวลชน ผลของการวิจัยโมเดลเชิงสาเหตุของจิตอาสาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้น มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยตัวแปรใน โมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของจิตอาสาของนักเรียนได้ร้อยละ 38.60

พรพรม พรคพวก (2550) ได้ศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในสหวิทยาเขตกรุงเทพมหานครตะวันออก กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่า ตัวแปรปัจจัยทั้งห้าตัวคือ การรับรู้ความสามารถของตน การคล้อยตามผู้อื่น สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยกับจิตสาธารณะ โดยรวมมีความสัมพันธ์กัน ($R = 0.695$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสามารถอธิบายผลรวมกันได้ร้อยละ 48.20 และค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะ โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ การรับรู้ความสามารถของตน ($\beta = 0.633$) และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู ($\beta = 0.153$) ตัวแปรปัจจัยทั้งห้าตัวกับจิตสาธารณะรายด้านทั้งสามด้าน ได้แก่ ด้านการหลีกเลี่ยงการใช้ด้านการถือเป็นหน้าที่ และด้านการเคารพสิทธิการใช้ที่วิเคราะห์แบบตัวแปรพหุนาม มีความสัมพันธ์กัน (Wilks' $\Lambda = 0.498$) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณที่วิเคราะห์แบบตัวแปรเอกนามระหว่างตัวแปรปัจจัยกับจิตสาธารณะรายด้านมีค่า 0.560, 0.506 และ 0.619 ตามลำดับ ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า และค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะรายด้านทั้งสามด้านมากที่สุด คือ การรับรู้ความสามารถของตน ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.441, 0.483 และ 0.604 ตามลำดับ โดยส่งผลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูส่งผลทางบวกต่อจิตสาธารณะด้านการหลีกเลี่ยงการใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และส่งผลทางบวกต่อด้านการถือเป็นหน้าที่และด้านการเคารพสิทธิการใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าน้ำหนักความสำคัญเท่ากับ 0.152, 0.113 และ 0.102 ตามลำดับ และในด้านการเคารพสิทธิการใช้ยังพบว่า การคล้อยตามผู้อื่นส่งผลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าน้ำหนักความสำคัญเท่ากับ 0.104

ปรียาภรณ์ จันทรโชติ (2550) ได้ศึกษาปัจจัยชีวสังคมและการอบรมเลี้ยงดูที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลรอบด้านของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าคุณทหารลาดกระบัง ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาที่มีการเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมาก มีความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลรอบด้าน ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ด้านการคิดแก้ปัญหาแบบวิทยาศาสตร์ ด้านการคิดให้เกิดผล ไม่แตกต่างจากนักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนน้อย นักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล มีความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลรอบด้าน ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ด้านการคิดแก้ปัญหาแบบวิทยาศาสตร์ ด้านการคิดใคร่ครวญ และด้านการคิดให้เกิดผล ไม่แตกต่างจากนักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อารมณ์

นระดา ศิริพา (2553) ได้ทำการศึกษาจิตสาธารณะและความสนใจในการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 390 คน พบว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อวิเคราะห์ในระดับลึก พบว่า จิตสาธารณะของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีจิตสาธารณะไม่แตกต่างกัน นักเรียนที่สังกัดโรงเรียนต่างกัน มีจิตสาธารณะไม่แตกต่างกัน และนักเรียนที่มีระดับชั้นการศึกษาต่างกัน มีจิตสาธารณะแตกต่างกัน

จุฑาพร นาครอด (2554) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในเขตพื้นที่การศึกษากทม.เขต 3 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ องค์ประกอบของตัวแปรสาเหตุทุกตัว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับจิตสาธารณะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การมีจิตสาธารณะได้รับอิทธิพลทางตรงจากการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ร่องลงมา ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดู การรับรู้ความสามารถของตนเองเกี่ยวกับจิตสาธารณะ การปลุกฝังจากโรงเรียนและสัมพันธภาพระหว่างเพื่อน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ อิทธิพล .764, .702, .564, .558 และ .248 ตามลำดับ ส่วนตัวแปรสาเหตุที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อจิตสาธารณะมากที่สุด ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดู และการปลุกฝังจากโรงเรียน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ อิทธิพล .156 และ .112 ตามลำดับ ตัวแปรทั้ง 5 ตัวอธิบายความแปรปรวนของจิตสาธารณะได้ร้อยละ 75.80

หฤทัย อาจปรุ (2544) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลภาวะผู้นำ รูปแบบการดำเนินชีวิต และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตัวเองกับการมีจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาพยาบาล เขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า 1) คะแนนเฉลี่ยการมีจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาพยาบาล คิดเป็นร้อยละ 76.90 2) ภาวะผู้นำ รูปแบบการดำเนินชีวิตกลุ่มวิชาการกลุ่มวิชาชีพ กลุ่มก้าวหน้า กลุ่มกิจกรรม ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีจิตสาธารณะ ภูมิปัญญาและรูปแบบการดำเนินชีวิตกลุ่มเก็บตัวมีความสัมพันธ์ทางลบกับ

การมีจิตสาธารณะของนักศึกษาพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ตัวแปรภาวะผู้นำ รูปแบบการดำเนินชีวิตกลุ่มก้าวหน้า กลุ่มกิจกรรม และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถร่วมกันพยากรณ์การมีจิตสาธารณะของนักศึกษาพยาบาล ได้ร้อยละ 45.60

อริยา คูหา (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง จิตสาธารณะและรูปแบบการดำเนินชีวิตของ นักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี โดยรวมมีจิตสาธารณะอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกรายด้าน มากที่สุด คือ ด้านการเต็มใจช่วยเหลือสังคม รองลงมา คือ ด้านการตระหนักรู้และช่วยแก้ปัญหา ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ และด้านการรับรู้ในสิทธิและหน้าที่ ตามลำดับ และผล การทดสอบสมมติฐาน พบว่า จิตสาธารณะของนักศึกษาแตกต่างกันตามเพศ คณะที่ศึกษาประเภท ของโรงเรียนที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและชั้นปีที่ศึกษา

อัญชลิกา ผิวเพชร (2555) วิจัยเรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อจิตสาธารณะของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ผลการวิจัย พบว่า 1) โมเดล ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนบนมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($X^2 = 53.61, df = 58, p = 0.639$) ดัชนีวัดระดับ ความกลมกลืน (*GFI*) เท่ากับ 0.995 ดัชนีความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (*RMSEA*) เท่ากับ 0.000 2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ปัจจัยที่มี อิทธิพลทางตรงต่อจิตสาธารณะของนักเรียน คือ คุณธรรมจริยธรรม และปัจจัยที่มีอิทธิพล ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อจิตสาธารณะของนักเรียนต่อความสามารถ ในการแก้โจทย์ปัญหา เอ็ดเจกต์ปัญหาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้แก่ พฤติกรรมการสอนของครู และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อจิตสาธารณะของนักเรียน ได้แก่ ความฉลาดทางอารมณ์ โดยสรุป ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อจิตสาธารณะ ได้แก่ คุณธรรมจริยธรรม ความฉลาดทางอารมณ์ การอบรม เลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยและพฤติกรรมการสอนของครู ดังนั้น การที่จะพัฒนาพฤติกรรมให้นักเรียนมีจิตสาธารณะ ต้องได้รับความร่วมมือระหว่างบ้านและ โรงเรียนช่วยดูแลป้องกันและแนะนำแนวทาง

จารุณี จันทร์เจริญ (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม จิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี ผลการศึกษา พบว่า 1) นักเรียนที่มีลักษณะทางจิตสังคม ได้แก่ เพศ และระดับผลการเรียนแตกต่างกัน มีพฤติกรรม จิตสาธารณะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างเจตคติ ที่ดีต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะกับการได้รับแบบอย่างจากสื่อมวลชนที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม

จิตสาธารณะของนักเรียน ทั้งในกลุ่มรวมและในกลุ่มย่อย 3) พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนกับการได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านศาสนาจากบิดามารดาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน ด้านความตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นต่อส่วนรวม ในกลุ่มเพศหญิง 4) ในกลุ่มรวม ตัวแปรลักษณะทางจิตและลักษณะทางสังคมร่วมกันทำนายพฤติกรรมจิตสาธารณะได้ร้อยละ 62 ตัวแปรสำคัญที่ทำนายพฤติกรรมจิตสาธารณะ คือ การรับรู้ความสามารถของตนต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะ ความเชื่อตามหลักสังคหวัตถุ 4

อ้อมใจ วงษ์มณฑา และประเสริฐ บัณฑศักดิ์ (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง จิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ผลการวิจัย พบว่า ระดับจิตสาธารณะของทั้งภาพรวมและรายช้อยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบจิตสาธารณะของนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาศาสนาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน พบว่า มีจิตสาธารณะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนนักศึกษาที่อยู่ในคณะวิชา ชั้นปีที่ศึกษา อาชีพของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่แตกต่างกัน พบว่า นักศึกษามีจิตสาธารณะไม่แตกต่างกัน สำหรับข้อเสนอแนะมหาวิทยาลัยควรจัดให้ชมรมกิจกรรมนักศึกษาที่มีอยู่เป็นหน่วยปฏิบัติการ เพื่อให้นักศึกษาทุกคนได้เข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้น ฝ่ายกิจการนักศึกษาของแต่ละคณะ ควรจัดกิจกรรมสร้างจิตสาธารณะให้เกิดขึ้น ควรจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่ส่งเสริมให้นักศึกษาทั้งไทยพุทธและไทยมุสลิมได้มีกิจกรรมร่วมกันสร้างความรัก ความสามัคคีร่วมกัน นำไปสู่ความสามัคคีในสังคมพหุวัฒนธรรม ให้นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ตระหนักถึงการทำประโยชน์เพื่อสังคมส่วนรวม มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือกัน

ศิริพิมล รักษามิตร (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 ผลการศึกษา พบว่า จิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 โดยรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการใช้ รongลงมา คือ ด้านการเคารพสิทธิ และด้านการถือเป็นหน้าที่ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และการเปรียบเทียบจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 เมื่อจำแนกตามเพศ ระดับชั้นและที่ตั้งของโรงเรียน พบว่า นักเรียนมีจิตสาธารณะ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ธัญศญา ธรรมิสกุล (2557) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาเทคโนโลยีอรรถวิทย์พนิชยการ ได้ผลการวิจัย พบว่า

ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อจิตสาธารณะด้านอาคารและสถานที่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะด้านการให้บริการห้องเรียนพิเศษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะด้านพฤติกรรมครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะด้านกิจกรรมนักศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะด้านระเบียบวินัยในวิทยาลัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะด้านอิทธิพลกลุ่มเพื่อน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะด้านการใช้สิ่งของในวิทยาลัยฯ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะด้านหน้าที่รับผิดชอบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อปัจจัยพฤติกรรมจิตสาธารณะด้านการเคารพสิทธิ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และด้านอิทธิพลกลุ่มเพื่อนด้านการให้บริการห้องเรียนพิเศษด้านอาคารและสถานที่ ด้านกิจกรรมนักศึกษา ด้านระเบียบวินัยในวิทยาลัย และด้านพฤติกรรมครู มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมจิตสาธารณะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยต่างประเทศ

Tannenbaum (2002 , p. 3577) ได้วิเคราะห์โปรแกรมการเรียนรู้การรับใช้สังคมหลังเลิกเรียนของเด็กประถมศึกษาจำนวน 4 แห่ง โดยการเปรียบเทียบผลการเรียน พฤติกรรมทางสังคม และเจตคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ที่สมัครเข้าร่วมโปรแกรมการเรียนรู้กับนักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรม แต่เป็นนักเรียนโปรแกรมหลังเลิกเรียนเช่นเดียวกัน ผลการวิจัย พบว่าโปรแกรมมีผลเชิงบวกต่อการเรียน พฤติกรรมทางสังคม และเจตคติของนักเรียนกลุ่มทดลอง มีการพัฒนาสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ โดยกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยสะสมสูงขึ้น โปรแกรมมีความครอบคลุมการฝึกปฏิบัติการเรียนรู้รับใช้สังคมเบื้องต้น นักเรียนมีความพึงพอใจที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงขึ้น

O'Connor, Spencer & Patton (2003, p. 201) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการทำงานของ ความจำและกระบวนการคิดในเด็กนักเรียนชั้นปีที่ 1 จำนวนหนึ่งร้อยสี่สิบสี่คน (ชาย 51% และหญิง 49% อายุเฉลี่ย 6 ปี) จากโรงเรียนประถมศึกษา รัฐควีนสแลนด์ เด็กได้รับการทดสอบสองแบบ (การประเมินผลสถานภาพทางจิต และการทดสอบความฉลาด) โดยใช้แบบทดสอบ 6 ฉบับ ผลการทดลอง พบว่า สถานภาพทางจิตและความฉลาดมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

Padon-Johansen (2004 อ้างถึงใน พิริยา นิลมาตร, 2550, หน้า 47) ได้วิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้บทละครเชิงสร้างสรรค์ในการพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยมุ่งประเด็นการศึกษาว่า รูปแบบต่าง ๆ ของละครจะช่วยพัฒนาความคิดความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น การเคลื่อนไหวสู่ปฏิบัติการทางสังคมหรือไม่ โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน 30 คน จากอาสาสมัคร 47 คน เป็นชาย 18 คน หญิง 12 คน โดยใช้การสังเกต การสอบถามการสัมภาษณ์ จากการศึกษาพบว่า การใช้ละครรูปแบบต่าง ๆ สามารถพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนในลักษณะของความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น การเคลื่อนไหวสู่ปฏิบัติการทางสังคมได้จริง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะ พบว่า จิตสาธารณะเป็นเรื่องของจิตสำนึก เป็นความรู้สึกนึกคิดภายในบุคคลที่เกิดขึ้นได้เมื่อบุคคลเกิดการรับรู้และสนใจมีการตอบสนองในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ซึ่งจะทำให้ได้รับประสบการณ์และเห็นคุณค่า จะทำให้บุคคลนั้นมีเจตคติที่ดีและเห็นคุณค่าจนกลายเป็นค่านิยมของตนเอง และปฏิบัติตามค่านิยมของตนอย่างสม่ำเสมอและเป็นนิสัย จิตสาธารณะเป็นจิตสำนึกที่สร้างขึ้นเองระหว่างปัจจัยภายในและภายนอกที่ปฏิสัมพันธ์กัน มีความต่อเนื่องกัน การพัฒนาจิตสำนึกจึงต้องกระทำควบคู่กันไป ผู้วิจัยเห็นความสำคัญดังกล่าว จึงได้ศึกษาค้นคว้าและพัฒนาจิตสาธารณะในครั้งนี้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2561 จำนวน 546 โดยแบ่งเป็นระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 207 คน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 185 คน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 154 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2561 โดยใช้เกณฑ์กำหนดขนาดตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970, pp. 607-610) และใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาจำนวน 226 คน โดยใช้เพศเป็นเกณฑ์แบ่ง ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

เพศ	ประชากร				กลุ่มตัวอย่าง			
	ม.1	ม.2	ม.3	รวม	ม.1	ม.2	ม.3	รวม
ชาย	121	94	76	291	50	39	32	121
หญิง	86	91	78	255	35	38	32	105
รวม	207	185	154	546	85	77	64	226

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเกี่ยวกับการมีจิตสาธารณะของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของนักเรียน มีลักษณะเป็นแบบสำรวจ (Checklist) เพื่อทราบถึงตัวแปรอิสระเกี่ยวกับเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาชีพของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ จังหวัดชลบุรี สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำให้เกิดความเสียหายต่อส่วนร่วม 10 ข้อ
2. ด้านการถือเป็นที่หน้าที่จะมีส่วนร่วมในการดูแล 10 ข้อ
3. ด้านการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนร่วม 10 ข้อ

ลักษณะแบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 คะแนน หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือและรายละเอียดของเครื่องมือจากตำรา แบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับการจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น รวมถึงรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ

3. กำหนดขอบเขตของการวิจัยครั้งนี้ มุ่งที่จะศึกษาเกี่ยวกับการจิตสาธารณะของนักเรียนทั้ง 2 ด้าน คือ ด้านช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทนและด้านการเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม

4. นำแนวคิด ทฤษฎีและข้อมูลต่าง ๆ มาสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้วัดการมีจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

5. เสนอแบบสอบถามที่สร้างขึ้นต่อประธานคณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ตรวจแก้ความถูกต้องเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยหาค่าความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC: Index of item-objective congruence) ซึ่งจากแบบสอบถาม มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00

6. นำเสนอแบบสอบถามผ่านการแก้ไขและปรับปรุงแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงและความถูกต้องเชิงเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย

6.1 รองศาสตราจารย์ ดร.สญา
ธีระวิชิตระกุล	อาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
6.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชูชาติ
พิณพาทย์	อาจารย์ภาควิชาการจัดการเรียนรู้
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
6.3 นางณัฐมน แนวคำ	ผู้อำนวยการ โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ
อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

7. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและนำเสนอต่อประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ เพื่อพิจารณาแก้ไขเป็นครั้งสุดท้าย ก่อนนำไปใช้ทดลอง (Try out) กับนักเรียน โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ (Pearson product moment coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-total correlation) ผลการวิเคราะห์ พบว่า ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .24-.67 แล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับต่อไป

8. นำแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อจากข้อ 7 มาหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204) ผลการวิเคราะห์ พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .93

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. นำหนังสือจากภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ เพื่อขอความร่วมมือในการการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ขอความร่วมมือจากหัวหน้าระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเพื่อขอเก็บข้อมูลในคาบประชุมจริยธรรม แจกแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 226 ชุด แล้วเก็บแบบสอบถามคืนเมื่อหมดคาบประชุมจริยธรรม

3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ ถูกต้องของแบบสอบถามที่ได้รับคืน โดยผู้วิจัยได้แบบสอบถามคืน จำนวน 226 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้นี้มาคิดคะแนนและวิเคราะห์หาวิธีการทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาลงรหัสให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อและบันทึกข้อมูลลงคอมพิวเตอร์

2. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายที่ต้องการศึกษา โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนตามที่กำหนดไว้

3. การแปลความหมายคะแนนการศึกษาการมีจิตสาธารณะ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยซึ่งกำหนดเกณฑ์ (ประคอง กรรณสูต, 2542, หน้า 77) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีจิตสาธารณะในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีจิตสาธารณะในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีจิตสาธารณะในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีจิตสาธารณะในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีจิตสาธารณะในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อวิเคราะห์หาค่าสถิติ ดังนี้

1. การวิเคราะห์การมีจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

2. เปรียบเทียบการมีจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ สถิติที่ใช้ คือ การทดสอบค่าที (t -test)

3. เปรียบเทียบการมีจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาชีพของผู้ปกครอง สถิติที่ใช้ คือ ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาการมีจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนชุมชนวัดหนองคือ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเริ่มจากการกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และลำดับขั้นตอนการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

\bar{X}	แทน ค่าเฉลี่ย
SD	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
n	แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน ค่าสถิติในการทดสอบค่าวิกฤตที่ (t -test)
SS	แทน ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนมาตรฐานแต่ละยกกำลังสอง
MS	แทน ค่าความแปรปรวน (Mean square)
df	แทน ชั้นของความเป็นอิสระ (Degree of freedom)
F	แทน การแจกแจงแบบเอฟ (F -distribution)
p	แทน ค่าความน่าจะเป็น (Probability distribution)

ลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล การมีจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนชุมชนวัดหนองคือ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยตามผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเสนอผลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เกี่ยวกับการมีจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนชุมชนวัดหนองคือ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การมีจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนชุมชนวัดหนองคือ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนชุมชนวัดหนองคือ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ ระดับผลสัมฤทธิ์ และอาชีพของผู้ปกครอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ จำแนกตามเพศ ระดับผลสัมฤทธิ์ และอาชีพของผู้ปกครอง

สถานภาพของนักเรียน	จำแนก	ร้อยละ
เพศ		
1. ชาย	92	40.71
2. หญิง	134	59.29
รวม	226	100.00
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		
1. เก่ง	67	29.65
2. ปานกลาง	100	44.25
3. อ่อน	59	16.11
รวม	226	100.00
อาชีพของผู้ปกครอง		
1. รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	34	15.04
2. พนักงานเอกชน/ รับจ้าง	168	74.34
3. เกษตรกรรม	24	10.62
รวม	226	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่า สถานภาพของนักเรียน จำแนกตามเพศ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 59.29 ส่วนเพศชายมี 92 คน คิดเป็นร้อยละ 40.71 กลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ปานกลาง จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 44.25 รองลงมา คือ นักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์เก่ง จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 29.65 และนักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์อ่อน จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 26.11 กลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง ส่วนใหญ่เป็นผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพพนักงานเอกชน/ รับจ้าง จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 74.34 รองลงมา คือ ผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพรับราชการ จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 15.04 และผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 10.62

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การมีจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

ผลการศึกษาการมีจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้าน

ด้านจิตสาธารณะ	<i>n</i> = 226		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ด้านการหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำให้เกิดความเสียหายต่อส่วนรวม	3.76	0.41	มาก	1
2. ด้านการถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแล	3.68	0.39	มาก	2
3. ด้านการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวม	3.66	0.41	มาก	3
รวม	3.72	0.29	มาก	

จากตารางที่ 5 พบว่า การมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำให้เกิดความเสียหายต่อส่วนรวม ด้านการถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแล และด้านการเข้าเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวม ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีจิตสำนึกของนักเรียน
โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ด้านการหลีกเลี่ยง
การใช้หรือการกระทำให้เกิดความเสียหายต่อส่วนรวม

ด้านการหลีกเลี่ยงการใช้หรือ การกระทำให้เกิดความเสียหายต่อส่วนรวม	<i>n</i> = 226		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. นักเรียนไม่ขีดเขียน โต๊ะ-เก้าอี้และตักเตือนเพื่อนที่กำลัง จะขีดเขียน โต๊ะ-เก้าอี้ใน โรงเรียน	4.07	0.77	มาก	1
2. นักเรียนอ่านหนังสือของห้องสมุดอย่างถ่อมไม่แอบลัก และเก็บหนังสือไว้ที่เดิมเมื่อใช้เสร็จ	3.83	0.60	มาก	6
3. นักเรียนจะใช้คอมพิวเตอร์ของโรงเรียนด้วยความระมัดระวังเพราะเกรงว่าจะชำรุดเสียหาย	3.78	0.73	มาก	7
4. เมื่อรับประทานอาหารเสร็จแล้ว นักเรียนเก็บภาชนะ ไปวางไว้ที่จัดเตรียมไว้	4.01	0.84	มาก	4
5. เมื่ออยู่ในโรงเรียนนักเรียนจะทิ้งขยะลงในถังขยะ ของโรงเรียน	3.62	0.63	มาก	8
6. ถ้านักเรียนออกจากห้องเรียนเป็นคนสุดท้าย นักเรียน จะปิดไฟ พัดลมหรือเครื่องปรับอากาศก่อนออกจาก ห้องเรียน	4.02	0.99	มาก	2
7. หากนักเรียนพบก๊อกน้ำเปิดทิ้งไว้หรือปิดไม่สนิท นักเรียน จะเข้าไปปิดก๊อกน้ำในสนิททันที	3.88	0.88	มาก	5
8. นักเรียนช่วยดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม โดยการไม่ทิ้งขยะลง ในแหล่งน้ำ	4.01	0.81	มาก	3
9. นักเรียนจะเข้าแถวให้เป็นระเบียบ รู้ลำดับก่อนหลัง ไม่แย่ง เมื่อต้องใช้ของส่วนรวมร่วมกัน เช่น ทานอาหาร ซื้อขนม เล่นของเล่นสนาม	3.22	0.84	ปานกลาง	9
10. นักเรียนแจ้งให้ครูหรือภารโรงทราบเมื่อพบสมบัติต่าง ๆ ของส่วนรวมชำรุดเสียหาย เพื่อจะได้ซ่อมแซม	3.19	0.98	ปานกลาง	10
รวม	3.76	0.41	มาก	

จากตารางที่ 6 พบว่า การมีจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ด้านการหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำให้เกิดความเสียหายต่อ ส่วนรวม โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก ยกเว้น นักเรียนจะเข้าแถวให้เป็นระเบียบรู้ลำดับ ก่อนหลังไม่แย่งเมื่อต้องใช้ของส่วนรวมร่วมกัน เช่น ทานอาหาร ซื่อขนม เล่นของเล่นสนามและ นักเรียนแจ้งให้ครูหรือการโรงทราบเมื่อพบสมบัติต่าง ๆ ของส่วนรวมชำรุดเสียหายเพื่อจะได้ ซ่อมแซม อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ นักเรียน ไม่ขีดเขียน โต๊ะ-เก้าอี้และตักเตือนเพื่อนที่กำลังจะขีดเขียน โต๊ะ-เก้าอี้ใน โรงเรียน ถ้านักเรียนออกจาก ห้องเรียนเป็นคนสุดท้าย ข้าพเจ้าจะปิดไฟ พัดลมหรือเครื่องปรับอากาศก่อนออกจากห้องเรียน และเมื่อรับประทานอาหารเสร็จแล้วนักเรียนเก็บภาชนะไปวางไว้ที่จัดเตรียมไว้ ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนแจ้งให้ครูหรือการ โรงทราบเมื่อพบสมบัติต่าง ๆ ของส่วนรวม ชำรุดเสียหาย เพื่อจะได้ซ่อมแซม

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ด้านการถือ เป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแล

ด้านการถือเป็นที่มีส่วนร่วมในการดูแล	$n = 226$		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	SD		
1. นักเรียนไม่นำสมบัติส่วนรวมของโรงเรียนกลับบ้าน ไปเป็นของส่วนตัวเช่น ลูกบอล หนังสือห้องสมุด เป็นต้น	3.67	0.67	มาก	5
2. นักเรียนใช้เวลาว่างในการเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ ต่อผู้อื่น	3.60	0.82	มาก	8
3. นักเรียนทำความสะอาดพื้นที่รับผิดชอบด้วยความเต็มใจ	3.59	0.79	มาก	9
4. นักเรียนยินดีร่วมเชียร์กีฬาและร่วมเดินขบวนพาเหรด ในการแข่งขันกีฬาของโรงเรียน	3.76	0.81	มาก	2
5. นักเรียนยินดีร่วมทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม เช่น กิจกรรมรณรงค์การแยกขยะ	3.63	0.91	มาก	6
6. นักเรียนจะสมัครเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการทำประโยชน์ แก่สังคม	3.55	0.96	มาก	10

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ด้านการถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแล	<i>n</i> = 226		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
7. นักเรียนเข้าร่วมทำบุญตักบาตรข้าวสารอาหารแห้งในวันสำคัญทางศาสนา	3.75	0.74	มาก	3
8. นักเรียนร่วมกิจกรรมปลูกต้นไม้เพื่อถวายพ่อหลวง	3.93	0.84	มาก	1
9. นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมนอกเวลาเรียนกับเพื่อนคนอื่น ๆ เช่น การเล่นกีฬาเป็นทีม การร่วมวงดนตรี ฯลฯ	3.61	0.79	มาก	7
10. นักเรียนจะสิทธิเลือกตั้งประธานนักเรียนเพื่อได้คนดีเข้ามา	3.69	0.73	มาก	4
รวม	3.68	0.39	มาก	

จากตารางที่ 7 พบว่า การมีจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ด้านการถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแล โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ นักเรียนร่วมกิจกรรมปลูกต้นไม้เพื่อถวายพ่อหลวง นักเรียนยินดีร่วมเชียร์กีฬาและร่วมเดินขบวนพาเหรดในการแข่งขันกีฬาของโรงเรียน และนักเรียนเข้าร่วมทำบุญตักบาตรข้าวสารอาหารแห้งในวันสำคัญทางศาสนาตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนจะสมัครเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการทำประโยชน์แก่สังคม

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ด้านการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนร่วม

ด้านการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนร่วม	<i>n</i> = 226		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. นักเรียนช่วยคุณครูถือแบบฝึกหัดหรืออุปกรณ์ต่าง ๆ มาห้องเรียน	3.67	0.74	มาก	5
2. นักเรียนช่วยพ่อกับแม่ทำงานบ้านด้วยความเต็มใจ	3.62	0.72	มาก	9

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ด้านการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนร่วม	<i>n</i> = 226		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
3. นักเรียนคอยรับฟังให้คำปรึกษาและให้กำลังใจกับปัญหาต่าง ๆ ของเพื่อน	3.64	0.82	มาก	6
4. นักเรียนจะช่วยเหลือเพื่อนทำงานส่วนรวมให้เสร็จก่อนทำงานส่วนตน	3.70	0.78	มาก	3
5. นักเรียนเก็บเอกสารหรือจดการบ้านที่ครูมอบให้เพื่อนที่ขาดเรียน	3.68	0.77	มาก	4
6. นักเรียนให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียนหากเพื่อนลืมนำมา	3.62	0.90	มาก	8
7. นักเรียนช่วยสอนการบ้านและอธิบายบทเรียนให้แก่เพื่อน	3.63	0.86	มาก	7
8. นักเรียนจะบริจาคเงินหรือสิ่งของ เพื่อช่วยเหลือคนที่เดือดร้อน	3.74	0.78	มาก	1
9. นักเรียนแบ่งปันและเปิดโอกาสให้เพื่อนได้ใช้ของส่วนรวมต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น ลูกบอล เครื่องคอมพิวเตอร์ของโรงเรียน	3.73	0.84	มาก	2
10. นักเรียนไม่นำสิ่งส่วนรวมของโรงเรียนมาใช้เองที่ละเยอะ ๆ เช่น หนังสือห้องสมุด	3.61	0.74	มาก	10
รวม	3.71	0.27	มาก	

จากตารางที่ 8 พบว่า การมีจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ด้านการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนร่วม โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ นักเรียนจะบริจาคเงินหรือสิ่งของ เพื่อช่วยเหลือคนที่เดือดร้อน นักเรียนแบ่งปันและเปิดโอกาสให้เพื่อนได้ใช้ของส่วนรวมต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น ลูกบอล เครื่องคอมพิวเตอร์ของโรงเรียน และนักเรียนจะช่วยเหลือเพื่อนทำงานส่วนรวมให้เสร็จก่อนทำงานส่วนตน ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนไม่นำสิ่งส่วนรวมของโรงเรียนมาใช้เองที่ละเยอะ ๆ เช่น หนังสือห้องสมุด

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาชีพของผู้ปกครอง

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีจิตสาธารณะของนักเรียน
โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี
โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ

ด้านจิตสาธารณะ	ชาย				หญิง			
	<i>n</i> = 92				<i>n</i> = 134			
	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการหลีกเลี่ยงการใช้หรือ การกระทำให้เกิดความเสียหาย ต่อส่วนรวม	3.75	0.42	มาก	1	3.77	0.41	มาก	1
2. ด้านการถือเป็นที่ที่ มีส่วนร่วมในการดูแล	3.63	0.37	มาก	3	3.71	0.40	มาก	3
3. ด้านการเคารพสิทธิในการใช้ ของส่วนรวม	3.69	0.27	มาก	2	3.73	0.27	มาก	2
รวม	3.69	0.29	มาก		3.74	0.29	มาก	

จากตารางที่ 9 พบว่า การมีจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำให้เกิดความเสียหายต่อส่วนรวม ด้านการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวม และด้านการถือเป็นที่ที่
มีส่วนร่วมในการดูแล ตามลำดับ

การมีจิตสาธารณะของนักเรียนเพศชายและเพศหญิง โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ด้านการหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำให้เกิดความเสียหายต่อส่วนรวมด้านการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมและด้านการถือเป็นที่ที่
มีส่วนร่วมในการดูแล ตามลำดับ

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบการมีจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้านจำแนกตามเพศ

ด้านจิตสาธารณะ	ชาย		หญิง		<i>t</i>	<i>p</i>
	<i>n</i> = 92		<i>n</i> = 134			
	\bar{X}	<i>SD</i>	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ด้านการหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำให้เกิด ความเสียหายต่อส่วนรวม	3.75	0.42	3.77	0.41	.33	.74
2. ด้านการถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแล	3.63	0.37	3.71	0.40	1.68	.09
3. ด้านการเข้าเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวม	3.69	0.27	3.73	0.27	1.15	.24
รวม	3.69	0.29	3.74	0.29	1.27	.20

จากตารางที่ 10 พบว่า การมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ชลบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ด้านจิตสาธารณะ	เก่ง (n = 67)				ปานกลาง (n = 100)				อ่อน (n = 59)			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำให้เกิด ความเสียหายต่อส่วนรวม	3.74	0.46	มาก	2	3.77	0.40	มาก	1	3.78	0.38	มาก	1
2. ด้านการถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแล	3.74	0.41	มาก	1	3.65	0.39	มาก	3	3.65	0.35	มาก	3
3. ด้านการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวม	3.73	0.31	มาก	3	3.71	0.26	มาก	2	3.71	0.23	มาก	2
รวม	3.74	0.34	มาก		3.71	0.28	มาก		3.71	0.23	มาก	

จากตารางที่ 11 พบว่า การมีจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านปรากฏผล ดังนี้

การมีจิตสาธารณะของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์อยู่ระดับเก่ง โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ด้านการถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแล ด้านการหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำให้เกิดความเสียหายต่อส่วนรวม และด้านการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวม ตามลำดับ

การมีจิตสาธารณะของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์อยู่ระดับปานกลาง โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ด้านการหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำให้เกิดความเสียหายต่อส่วนรวม ด้านการถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแล และด้านการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวม ตามลำดับ

การมีจิตสาธารณะของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์อยู่ระดับอ่อน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ด้านการหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำให้เกิดความเสียหายต่อส่วนรวม ด้านการถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแล และด้านการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวม ตามลำดับ

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการมีจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ด้านจิตสาธารณะ	แหล่งความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
1. ด้านการหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำให้เกิดความเสียหายต่อส่วนรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.07	0.03	.19	.82
	ภายในกลุ่ม	223	39.14	0.17		
	รวม	225	39.21			
2. ด้านการถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแล	ระหว่างกลุ่ม	2	0.38	0.19	1.24	.29
	ภายในกลุ่ม	223	34.13	0.15		
	รวม	225	34.51			

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ด้านจิตสาธารณะ	แหล่งความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
3. ด้านการเข้าเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.02	0.01	.19	.82
	ภายในกลุ่ม	223	16.72	0.07		
	รวม	225	16.75			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.03	0.01	.18	.83
	ภายในกลุ่ม	223	19.07	0.08		
	รวม	225	19.11			

จากตารางที่ 12 พบว่า การมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนวัดหนองคือ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ชลบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง

ด้านจิตสาธารณะ	รับราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ (n = 34)				พนักงานเอกชน/ รับจ้าง (n = 168)				เกษตรกร (n = 24)			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
	1. ด้านการหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำให้เกิด ความเสียหายต่อส่วนรวม	3.66	0.40	มาก	1	3.79	0.41	มาก	1	3.70	0.09	มาก
2. ด้านการถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแล	3.60	0.41	มาก	3	3.69	0.39	มาก	3	3.69	0.37	มาก	3
3. ด้านการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวม	3.63	0.26	มาก	2	3.73	0.27	มาก	2	3.69	0.28	มาก	2
รวม	3.63	0.28	มาก		3.74	0.28	มาก		3.69	0.31	มาก	

จากตารางที่ 13 พบว่า การมีจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านปรากฏผล ดังนี้

การมีจิตสาธารณะของนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพรับราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ด้านการหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำให้เกิดความเสียหายต่อส่วนรวม ด้านการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวม และด้านการถือเป็นเรื่องเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแล ตามลำดับ

การมีจิตสาธารณะของนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพพนักงานเอกชน/ รับจ้าง โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ด้านการหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำให้เกิดความเสียหายต่อส่วนรวม ด้านการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวม และด้านการถือเป็นเรื่องเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแล ตามลำดับ

การมีจิตสาธารณะของนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ด้านการหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำให้เกิดความเสียหายต่อส่วนรวม ด้านการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวม และด้านการถือเป็นเรื่องเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแล ตามลำดับ

ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการมีจิตสาธารณะของนักเรียน

โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง

ด้านจิตสาธารณะ	แหล่งความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
1. ด้านการหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำให้เกิดความเสียหายต่อส่วนรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.63	0.31	1.83	.16
	ภายในกลุ่ม	223	38.57	0.17		
	รวม	225	39.21			
2. ด้านการถือเป็นเรื่องเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแล	ระหว่างกลุ่ม	2	0.23	0.12	.77	.46
	ภายในกลุ่ม	223	34.27	0.15		
	รวม	225	34.51			

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ด้านจิตสาธารณะ	แหล่งความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
3. ด้านการเข้าเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.30	0.15	2.06	.12
	ภายในกลุ่ม	223	16.44	0.07		
	รวม	225	16.75			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.35	0.17	2.11	.12
	ภายในกลุ่ม	223	18.75	0.08		
	รวม	225	19.11			

จากตารางที่ 14 พบว่า การมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ ระดับผลสัมฤทธิ์ และอาชีพของผู้ปกครอง กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2561 จำนวน 226 คน โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ โดยมีเนื้อหาครอบคลุมการมีจิตสาธารณะของนักเรียน 3 องค์ประกอบ คือ ด้านการหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำให้เกิดความเสียหายต่อส่วนรวม ด้านการถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแล และด้านการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวม ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.24-0.67 และหาค่าความเชื่อความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.93 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบค่าที (*t*-test) และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

1. การมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำให้เกิดความเสียหายต่อส่วนรวม ด้านการถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแล และด้านการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวม

1.1 ด้านการหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำให้เกิดความเสียหายต่อส่วนรวม

ด้านการหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่จะทำให้เกิดความชำรุดเสียหาย โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้น นักเรียนจะเข้าแถวให้เป็นระเบียบรู้ลำดับก่อนหลังไม่แย่งเมื่อต้องใช้ของส่วนรวมร่วมกัน เช่น ทานอาหาร ซ้อมขนม เล่นของเล่นสนาม และนักเรียนแจ้งให้ครูหรือภารโรงทราบเมื่อพบสมบัติต่าง ๆ ของส่วนรวมชำรุดเสียหายเพื่อจะได้ซ่อมแซม อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ นักเรียนไม่ขีดเขียน โต๊ะ-เก้าอี้และดักเตือนเพื่อนที่กำลังจะขีดเขียน โต๊ะ-เก้าอี้ในโรงเรียน ถ้านักเรียนออกจากห้องเรียนเป็นคนสุดท้าย ข้าพเจ้าจะปิดไฟ พัดลมหรือเครื่องปรับอากาศก่อนออกจากห้องเรียน และเมื่อรับประทานอาหารเสร็จแล้วนักเรียน

เก็บภาชนะไปวางไว้ที่จัดเตรียมไว้ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนแจ้งให้ครูหรือภารโรงทราบ เมื่อพบสมบัติต่าง ๆ ของส่วนรวมชำรุดเสียหาย เพื่อจะได้ซ่อมแซม

1.2 ด้านการถือเป็นที่ที่ที่มีส่วนร่วมในการดูแล โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ นักเรียนร่วมกิจกรรมปลูกต้นไม้ เพื่อถวายพ่อหลวง นักเรียนยินดีร่วมเชียร์กีฬาและร่วมเดินขบวนพาเหรดในการแข่งขันกีฬาของโรงเรียน และนักเรียนเข้าร่วมทำบุญตักบาตรข้าวสารอาหารแห้งในวันสำคัญทางศาสนา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนจะสมัครเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการทำประโยชน์แก่สังคม

1.3 ด้านการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนร่วม โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ นักเรียนจะบริจาคเงินหรือสิ่งของเพื่อช่วยเหลือคนที่เดือดร้อน นักเรียนแบ่งปันและเปิดโอกาสให้เพื่อนได้ใช้ของส่วนรวมต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น ลูกบอล เครื่องคอมพิวเตอร์ของโรงเรียน และนักเรียนจะช่วยเหลือเพื่อนทำงานส่วนรวมให้เสร็จก่อนทำงานส่วนตัว ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนไม่นำสิ่งส่วนรวมของโรงเรียนมาใช้เองที่ละเออะ ๆ เช่น หนังสือห้องสมุด

2. ผลการเปรียบเทียบการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาชีพของผู้ปกครอง ปรากฏผล ดังนี้

2.1 การมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ผลการเปรียบเทียบการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 ผลการเปรียบเทียบการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. การมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียน

ชุมชนวัดหนองค้อมีการดูแลนักเรียนอย่างจริงจัง โดยเฉพาะกิจกรรมโฮมรูมที่มีความเข้มแข็ง และมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ตามแนวทางการปฏิรูป การศึกษา รวมถึงจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียนทุกคน มีความสำนึกในความเป็นไทย มีจิตสาธารณะและอยู่อย่างพอเพียง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน, 2556) ซึ่งสอดคล้องกับที่ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552, หน้า 74) กล่าวว่า จิตสาธารณะ เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องปลูกฝังและต้องเสริมสร้างไว้ตั้งแต่ในวัยเด็ก เพื่อให้เขาได้รับประสบการณ์ ที่เพียงพอ เป็นพื้นฐานที่สามารถนำไปพัฒนาตนเอง โดยในการปลูกฝังนั้นควรให้เด็กมีความรู้ ความเข้าใจตระหนักถึงความสำคัญของจิตสาธารณะ รวมทั้งมีการฝึกฝนให้เด็กปฏิบัติจริง เพื่อให้ เด็กเกิดการกระทำที่เกี่ยวกับการพัฒนาจิตสาธารณะอย่างแท้จริงจนเกิดเป็นลักษณะนิสัยและ ควรทำให้เหมาะสมกับวัย เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสมตามวัยและเกิดการพัฒนา ตามลำดับ ซึ่งในการฝึกอบรม ปลูกฝัง หรือพัฒนาจิตสาธารณะให้แก่เด็กนั้น ควรมีครูหรือผู้ใหญ่คอยดูแล ชี้แนะแนวทางที่ถูกต้อง เด็กจะได้ยึดเป็นแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องเหมาะสม ผู้ใหญ่ต้องเข้าใจ ธรรมชาติของเด็กด้วย สอดคล้องกับดวงเดือน พันธุนาวี (2538, หน้า 77) กล่าวว่า จิตสาธารณะ เป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งการปลูกฝังจิตสาธารณะนั้นควรทำการปลูกฝังให้เกิดขึ้นตั้งแต่วัยเด็ก เพราะเป็น ช่วงที่เด็กมีความไวต่อการปลูกฝังและส่งเสริมจริยธรรมอย่างยิ่ง เพราะเด็กยังเป็น “ไม้อ่อนที่ ดัดง่าย” การปฏิบัติต่อเด็กที่เหมาะสมกับการพัฒนาการของเด็กทั้งร่างกายโดยเฉพาะความเหมาะสม ด้านพัฒนาการทางจิตใจของเด็ก จะเป็นการป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้น เมื่อเข้าสู่วัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ ได้มากเพราะในวัยเด็กจะสามารถเห็นความแตกต่าง สามารถคิดเปรียบเทียบ คิดแยกแยะ เชื่อมโยง ได้ เด็กจะเริ่มสนใจสิ่งแวดล้อมรอบตัวแทนการสนใจตนเอง และสอดคล้องกับอ้อมใจ วงษ์มณฑา (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง จิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ผลการวิจัย พบว่า ระดับจิตสาธารณะของทั้งภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก กล่าวว่า ควรจัด กิจกรรมสร้างจิตสาธารณะให้เกิดขึ้น ควรจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่ส่งเสริมให้นักศึกษา ทั้งไทยพุทธและไทยมุสลิมได้มีกิจกรรมร่วมกัน สร้างความรัก ความสามัคคีร่วมกัน นำไปสู่ ความสามัคคีในสังคมพหุวัฒนธรรม ให้นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในสามจังหวัดชายแดนภาคได้ ตระหนักถึงการทำประโยชน์เพื่อสังคมส่วนรวม มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือกัน เมื่อพิจารณา รายด้าน ผู้วิจัยพบประเด็นที่อภิปราย ดังนี้

1.1 ด้านการหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำให้เกิดความเสียหายต่อส่วนรวม พบว่า การมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารและครูผู้สอน ให้การสนับสนุนและปลูกฝังให้นักเรียนมีความรับผิดชอบและผูกพันกับสถาบัน และมีความตระหนัก

ถึงหน้าที่ที่นักเรียนต้องรับผิดชอบและหลีกเลี่ยงการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสิ่งของหรือทรัพย์สินสมบัติที่เป็นสาธารณะของโรงเรียน และโรงเรียนยังมีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบต่อให้นักเรียนตลอดปีการศึกษา (โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ, 2560, หน้า 3) สอดคล้องกับงานวิจัยของโกศล มีความดี (2547) พบว่า การอบรมสั่งสอนให้นักเรียนเกิดความรับผิดชอบต่อสาธารณสมบัติ ด้วยความเอาใจใส่ดูแล เป็นธุระ และเข้าร่วมในเรื่องส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม โดยพิจารณาจากการที่บุคคลหลีกเลี่ยงการใช้หรือกระทำสิ่งทำให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อส่วนรวม มุ่งปฏิบัติต่อส่วนรวมในการดูแลรักษาของส่วนรวม เช่น การทำตามหน้าที่ที่กำหนด การดูแลรักษาความสงบเรียบร้อย การรักษาสาธารณสมบัติ รับผิดชอบต่อปัญหาที่เกิดขึ้น มีส่วนร่วมในการหาแนวทางแก้ไขและติดตามประเมินผล รวมไปถึงการรับอาสาทำบางอย่างเพื่อส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนและเยาวชนไทย และสอดคล้องกับงานวิจัยของอรพินทร์ ชูชม (2549) พบว่า ความรับผิดชอบต่อเยาวชนจะทำให้บุคคลตระหนักรู้และคำนึงถึงประโยชน์สุขของส่วนรวมและสังคมด้วยความรับผิดชอบต่อ นั่นคือ ความรับผิดชอบต่อเยาวชนส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อจิตสาธารณะ ดังนั้น ผู้บริหาร ครู ครอบครัวยุคใหม่ที่เกี่ยวข้องควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เพื่อให้เกิดจิตสาธารณะของนักเรียนในระดับที่สูงขึ้น

1.2 ด้านการถือปฏิบัติเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแล พบว่า การมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากเพราะมาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มาตรฐานที่ 15 (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2554, หน้า 2) ที่กำหนดไว้ว่า โรงเรียนต้องมีกิจกรรมตามนโยบายจุดเน้นแนวทางปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนาและส่งเสริมสถานศึกษาให้ยกระดับสูงขึ้น รวมทั้งหลักสูตรการศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ มีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างหลากหลาย ทำให้นักเรียนทุกคนมีโอกาสในการทำกิจกรรมที่ตนเองสนใจ รวมถึงกิจกรรมสาธารณประโยชน์จึงส่งผลให้นักเรียนได้มีโอกาสได้ทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์อย่างสม่ำเสมอ แสดงให้เห็นว่านักเรียนให้ความสำคัญต่อการทำตามหน้าที่ที่ถูกกำหนดและเข้าร่วมกิจกรรมที่เกิดประโยชน์ส่วนรวมของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของจริญญา เฉลาประโคน (2545, หน้า 21) ว่าความสำคัญของความรับผิดชอบต่อ เป็นคุณลักษณะที่มีความสำคัญ และจำเป็นจะต้องปลูกฝัง หรือเสริมสร้างให้เกิดขึ้นกับบุคคล เพราะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้สังคมเกิดความ เป็นระเบียบเรียบร้อยและพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า การมีความรับผิดชอบต่อบุคคลนั้นจะมีผลทำให้เขารับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน ต่อการเรียน ต่อตนเองและต่อสังคมด้วย เด็กวันนี้

คือผู้ใหญ่วันหน้า การปลูกฝังความรับผิดชอบให้แก่เด็ก จึงมีความจำเป็น เพราะเด็กที่มีคุณภาพในวันนี้จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ สำหรับการ พัฒนาประเทศในวันหน้า สอดคล้องกับงานวิจัยของควงเดือน พันธุมาวิน (2538, หน้า 105) ว่าถ้าทางมหาวิทยาลัยจัดให้นักศึกษาได้เข้าร่วมกิจกรรมที่หลากหลาย มีผลเกี่ยวข้องกับจิตลักษณะที่ชัดเจน โดยนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมทางกีฬาและสันทนาการ มักเป็นผู้ที่มีความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูง

1.3 ด้านการเข้าเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวม พบว่า การมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2554 ที่ได้กำหนดจิตสาธารณะไว้เป็นหนึ่งในคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ด้าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554, หน้า 5) ส่งผลให้โรงเรียนจำเป็นต้องเร่งพัฒนาผู้เรียนให้ผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร รวมถึงโรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ เห็นว่าโรงเรียนปลูกฝังให้นักเรียนสิทธิในการใช้ของส่วนรวม เคารพสิทธิของผู้อื่น รู้หน้าที่ มีระเบียบวินัย มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อบุคคลอื่น มีความรับผิดชอบของตนเองเป็นเรื่องที่นักเรียนควรให้ความสำคัญ (โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ, 2560, หน้า 3) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของศิริอร นพกิจ (2545, หน้า 7) ว่าการคิดหรือการตัดสินใจต่าง ๆ ด้วยตนเอง มีโอกาสได้คบหาสมาคมกับเด็กในวัยใกล้เคียงกัน รู้จักแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น รู้จักรับฟังเหตุผลหรือรับ ฟังความต้องการของผู้อื่น ไปทัศนศึกษา เป็นครั้งคราวเพื่อเรียนรู้ชีวิตในสภาพแวดล้อมที่ต่างไป ได้เห็นชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนประเภทต่าง ๆ แสวงหาความรู้เกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ ตลอดจนทัศนคติและค่านิยมของบุคคล โดยทั่วไปในสังคม โดยผ่านทางสื่อสารมวลชนที่เหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของ Eisenberg and Fabes (1998) พบว่า พฤติกรรมความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ โดยรวมเอาการกระทำต่าง ๆ ดังนี้ คือ การช่วยเหลือ (Helping) คือ ความพยายามที่จะแบ่งเบาหรือบรรเทาความต้องการของผู้อื่น การแบ่งปัน (Sharing donating) คือ การที่บุคคลสละหรือให้ยืมสิ่งของที่เป็นของตนเอง หรือสิ่งของของตนเองเคยครอบครอง เช่น เครื่องเล่น ของใช้ของกิน เป็นต้น การให้ผู้อื่น การปลอบโยน (Comforting) คือ ความพยายามที่จะบรรเทาหรือผ่อนคลายความทุกข์ของผู้อื่น การให้คำพูดหรือการกระทำเพื่อให้ผู้อื่นคลายความกังวลหรือความไม่สบายใจ พฤติกรรมเหล่านี้จะสร้างให้เยาวชนเกิดจิตใต้สำนึกสาธารณะต่อสังคมทั้งทางตรงและทางอ้อม

2. ผลการเปรียบเทียบการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ ระดับผลสัมฤทธิ์ และอาชีพของผู้ปกครอง ปรากฏผล ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีเพศต่างกัน มีจิตสาธารณะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการที่นักเรียนชายและนักเรียนหญิงถูกเลี้ยงดูในสภาพแวดล้อมที่เหมือนหรือใกล้เคียงกัน และโรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ มีนโยบายที่ช่วยปลูกฝังและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีจิตสาธารณะและมีจริยธรรมตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมเสริมหรือจัดโครงการต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดการพัฒนา และให้เกิดจิตสาธารณะให้นักเรียน โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างเพศของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนงดา ศศิรพา (2553) ที่ได้ทำการศึกษาจิตสาธารณะและความสนใจในการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 1 พบว่า จิตสาธารณะของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีจิตสาธารณะไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับอ้อมใจ วงมณฑา และประเสริฐ บัณฑิตศักดิ์ (2552) ได้ศึกษาจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ทั้ง 7 คณะที่ศึกษาในทุกระดับชั้นปี จำนวน 400 คน จำแนกตามเพศ พบว่า นักศึกษามีจิตสาธารณะไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของอนุสรณ์ ทรัพย์พลอย (2551) ได้ศึกษาพฤติกรรมจิตอาสาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม จำแนกตามเพศ พบว่า นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีพฤติกรรมจิตอาสาภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.2 ผลการเปรียบเทียบการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยรวมและรายด้าน พบว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีจิตสาธารณะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแต่ละระดับชั้น ไม่ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะ เพราะนักเรียนทุกระดับชั้นอยู่ในสภาพแวดล้อมเดียวกัน และโรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียน ซึ่งนักเรียนได้ทำกิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และโครงการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน จึงส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับทิสนา แจมมณี (2546, หน้า 69-74) ได้เสนอวิธีการสอนที่ช่วยส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ซึ่งนำมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาจิตสาธารณะไว้ข้อหนึ่งว่า การใช้กรณีตัวอย่าง เป็นการสอนโดยใช้เรื่องที่คัดสรรมาหรือเขียนขึ้นเพื่อให้ผู้เรียน

ได้ศึกษา โดยมีประเด็นคำถามให้ผู้เรียนฝึกคิดวิเคราะห์ห่อภิปราย และแก้ปัญหา เรื่องที่เลือกมา ควรเป็นเรื่องที่คล้ายความเป็นจริง เช่น ชาวในหนังสือพิมพ์เหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคมที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะ สอดคล้องกับชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552, หน้า 62-64) กล่าวถึงบทบาทของสถาบัน การศึกษาต่อการพัฒนาจิตสาธารณะของเด็ก ๆ ว่าสามารถทำได้สองลักษณะ คือ ลักษณะแรก การดำเนินการสอนโดยสอดแทรกจิตสาธารณะเข้าไปทุกครั้งที่สอน ลักษณะที่สอง การดำเนินการสอนโดยผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่น กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาดหรือนักศึกษาวิชาทหาร กิจกรรมชุมนุมหรือชมรมต่าง ๆ เช่น ชุมนุมรักษ์โลก ชุมนุมด้านภาวะโลกร้อน ชมรมผู้เสียสละ กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ โดยจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และท้องถิ่น

2.3 ผลการเปรียบเทียบการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกอาชีพของผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้าน พบว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีอาชีพผู้ปกครองต่างกัน มีจิตสาธารณะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการมีจิตสาธารณะ อาจไม่ได้ขึ้นอยู่กับอาชีพของผู้ปกครอง ฐานะความเป็นอยู่ของครอบครัว รายได้เฉลี่ยเพียงอย่างเดียว แต่ขึ้นอยู่กับ การแสดงพฤติกรรมทั้งส่วนที่ดีและไม่ดีของผู้ปกครอง ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุตรหลาน ดังนั้นหากผู้ปกครองต้องการให้บุตรหลานมีจิตสาธารณะ ผู้ปกครอง ก็ควรแสดงพฤติกรรมจิตสาธารณะให้บุตรหลานได้เห็น เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และการปฏิบัติตาม ควรปลูกฝังคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะให้กับบุตรหลาน ซึ่งจะส่งเสริมให้บุตรหลานเกิด จิตสาธารณะได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของโกศล มีความดี (2547) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคม ที่เกี่ยวข้องกับการมีจิตสาธารณะของข้าราชการตำรวจ พบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีปัจจัยทาง ชีวิตสังคม ได้แก่ อายุ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีจิตสาธารณะไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ อ้อมใจ วงษ์มณฑา และประเสริฐ บัณฑศักดิ์ (2551) ได้ศึกษาจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี พบว่า นักศึกษาที่มีบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่มี อาชีพแตกต่างกัน พบว่า นักศึกษามีจิตสาธารณะไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ข้อเสนอแนะในการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนในแต่ละด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำให้เกิดความเสียหายต่อส่วนรวม มีข้อ ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนแจ้งให้ครูหรือการ โทรหาเมื่อพบสมบัติต่าง ๆ ของส่วนรวมชำรุด

เสียหาย เพื่อจะได้ซ่อมแซม ดังนั้น จึงควรปลูกฝังจิตสำนึกให้นักเรียนรู้จักรับผิดชอบต่อการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสิ่งของที่เป็นสาธารณะสมบัติของโรงเรียน โดยจัดเป็นโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ มีป้ายรณรงค์การรักษาทริพยากรในโรงเรียนเพื่อให้ นักเรียนมีจิตสำนึกในการมีจิตสาธารณะมากขึ้น

1.2 ด้านการถือหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแล มีข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนสมัครเข้ากิจกรรมเกี่ยวกับการทำประโยชน์แก่สังคม ดังนั้น โรงเรียนทำป้ายรณรงค์เกี่ยวกับกิจกรรมที่นักเรียนมีส่วนร่วมให้นักเรียนเกิดความสนใจและอยากเข้าร่วมกิจกรรมนั้น หรือบอกประโยชน์เกี่ยวกับกิจกรรมนั้น ๆ ว่าทำแล้วก็ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อื่นอย่างไร เพื่อให้ นักเรียนได้ตระหนักถึงประโยชน์ที่นักเรียนจะได้รับ

1.3 ด้านเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนร่วม มีข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนไม่นำสิ่งของโรงเรียนมาใช้เองที่ละเออะ ๆ เช่น หนังสือห้องสมุด ดังนั้น โรงเรียนควรปลูกฝังให้นักเรียนเห็นคุณค่าต่อการใช้ของส่วนร่วม เคารพสิทธิในการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น

2. ควรจัดกิจกรรมในการใช้ชีวิตร่วมกันให้กับนักเรียนระดับต่าง ๆ ให้มากขึ้น เพื่อให้ นักเรียนรู้จักปรับตัวเข้าสังคมและรู้วิธีปฏิบัติตัวเมื่ออาศัยอยู่กับผู้อื่น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยหรือตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับชุมชนและสังคมแวดล้อมที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

2. ควรดำเนินการวิจัยรูปแบบการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นให้สูงขึ้น

บรรณานุกรม

- กนิษฐา นิตส์พัฒนา. (2541). *จิตสำนึกทางสังคมของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- กรมวิชาการ. (2535). *การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์สำหรับอนาคต*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2543). *มองฝันไปข้างหน้า: วิสัยทัศน์ประเทศไทยปี 2560*. กรุงเทพฯ: ชัคเชสมีเดีย.
- โกศล มีความดี. (2547). *ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการมีจิตสาธารณะ*. ปรินญาณิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จริญญา เฉลาประโคน. (2545). *การพัฒนาเครื่องมือประเมินพฤติกรรมรับผิดชอบและเหตุผลเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. กรุงเทพฯ: ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย.
- จารุณี จันทร์เจริญ. (2555). *ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี*. ปรินญาณิพนธ์วิทยาศาสตร์ มหาบัณฑิต, สาขาวิจัยและสถิติทางการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จุฑาพร นาครอด. (2554). *ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3*. ปรินญาณิพนธ์การศึกษ มหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยและสถิติทางการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชัยวัฒน์ ธีรพันธุ์. (2542). บทสัมภาษณ์ Chaos theory กับจุดเปลี่ยนของสังคมไทย. *สื่อพลัง*, 7(3), 21-33.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2552). *80 นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพฯ: แดเน็กซ์ อินเทอร์เน็ตสปอร์ตอเรชั่น.
- ชาย โพธิ์สิตา. (2540 ก). *รายงานการวิจัยพื้นฐานการศึกษาสภาพเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนเพื่อใช้ในการวางแผนการทำกิจกรรมควบคุม โรคติดต่อของชุมชน*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยประชากร และสังคมมหาวิทยาลัยมหิดล.

- ชาย โพธิ์สีดา. (2540 ข). รายงานการศึกษาวิจัยเรื่อง จิตสำนึกต่อสาธารณะสมบัติ: ศึกษากรณี กรุงเทพมหานคร. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ชูศิลป์ นารานองแวง. (2554). การพัฒนาเครื่องมือวัดจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 31. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาผลและประเมินผลการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ไชยา ยิมวิไล. (2550). สำนึกสาธารณะ. 15 มิถุนายน 27 (1393). มติชนสุดสัปดาห์.
- ดวงเดือน พันธมนาวิน. (2538). ทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะ. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ธนิดา ทองมีเหลือ. (2550). ปัจจัยทางจิตสังคมที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วารสารพฤติกรรมศาสตร์, 13(1), 91-102.
- ธัญศญา ธรรมิสกุล. (2557). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรถวิทย์พาณิชยการ. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาการพัฒนาการ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นงดา ศศิรพา. (2553). ศึกษาจิตสาธารณะและความสนใจในการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 1. สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- นันทวัฒน์ ชุนชี. (2546). การใช้ตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะในนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. ปริญญาโท วิทยาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญทัน ภูบาล. (2549). การใช้วีดิทัศน์ละครหุ่นเชิดเป็นตัวแบบเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. ปริญญาโท ศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- บุญสม ธรรมาศิริพนธ์. (2542). จิตสำนึก. วารสารวิชาการสภาอาจารย์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 4(1).
- ประคอง กรรณสุด. (2542). สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ปรียาภรณ์ จันทร์โชติ. (2550). *ปัจจัยชีวสังคมและการอบรมเลี้ยงดูที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง*. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พรทิพย์ มนต์วีวงศ์. (2554). *การพัฒนาจิตสาธารณะในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการให้การศึกษากลุ่ม แบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์และพฤติกรรม*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์ มหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พรทิพย์ มั่งคั่ง. (2547). *ความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*. ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พรพรหม พรรคพวก. (2550). *ปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในสหวิทยาเขตกรุงเทพตะวันออก*. ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. (2541). *ข้าราชการไทย: ความสำนึกและอุดมการณ์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พริยา นิลมาตร. (2550). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม และสังคม สัจจกร. (2543). *สำนึกไทยที่พึงปรารถนา*. มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย.
- มัลลิกา มดีโก. (2541). *จิตสำนึกทางสังคมของนักศึกษามหาบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- มุฑิตา หวังคิด. (2547). *การฝึกทักษะการแก้ปัญหาโดยนำเสนอสถานการณ์ผ่านสื่อคอมพิวเตอร์ เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะในนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6*. ปรินญานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ยุทธนา วรณปิติกุล. (2542). *สำนักพลเมือง: ความริเริ่มว่าด้วยประชาชนบนเส้นทางประชาคม*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิการเรียนรู้และพัฒนาประชาคม.
- ยุพาพัทธ์ รักษณวีวงศ์. (2547). *การพัฒนารูปแบบการให้คำปรึกษารายบุคคลตามแนวคิดการปรับพฤติกรรมทางปัญญาโดยใช้การฝึกสมาธิแบบลมหายใจต่อการลดภาวะซึมเศร้าในผู้ป่วยอัมพาต*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- ราชบัณฑิตยสถาน. (2525). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542* (พิมพ์ครั้งที่ 17).
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.
- โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ. (2560). *แผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ
ปีงบประมาณ 2560-2562*. ชลบุรี: โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ.
- ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร. (2547). รูปแบบการพัฒนานักเรียนระดับประถมศึกษาให้มีจิตสาธารณะ
การศึกษาระยะยาว. ใน *เอกสารประกอบการประชุมวิชาการเนื่องในวันสถาปนา
สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ครบรอบ 49 ปี*. หน้า 1-3. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิรัตน์ คำศรีจันทร์. (2544). *จิตสำนึกพลเมืองในบริบทสังคมไทย*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร
มหาบัณฑิต, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เวชพล อ่อนละมัย. (2545). *การใช้วีดิทัศน์ละครหุ่นเชิดเป็นต้นแบบเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ*.
เข้าถึงได้จาก <http://www.kasetyaso.ac.th/>
- ศิริพิมล รักษามิตร. (2555). *การศึกษาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2*. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาการและการแนะแนว, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- ศิริอร นพกิจ. (2545). *เอกลักษณ์แห่งตน การอบรมเลี้ยงดู และจิตลักษณะบางประการของนักเรียน
ที่มีพฤติกรรมปกติ และนักเรียนที่มีพฤติกรรมเป็นปัญหา*. วิทยานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมพงษ์ สิงหะพล. (2542). ต้องสอนให้เกิดจิตสำนึกใหม่. *วารสารสีมาจารย์*, 13(27), 15-16.
- สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). *แนวทางการพัฒนา การวัดและประเมิน
คุณลักษณะอันพึง ประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช
2551*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. (2542). *วาระการวิจัยแห่งชาติในภาวะวิกฤตเพื่อฟื้นฟูชาติ*.
กรุงเทพฯ: กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม.
- สุขุม เฉลยสุข. (2550). วิกฤตคุณธรรมเยาวชนไทยไร้คุณธรรม ใครช่วยแก้. *วารสารวิทยาจารย์*,
6(2), 70-71.

- สุคนธรส หุตะวัฒน์. (2550). ผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยเทคนิคการเสนอตัวแบบผ่านภาพการ์ตูนร่วมกับการชี้แนะทางวาจา ที่มีต่อจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. ปรินญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุนทรี ชูวงศ์สุข. (2548). การใช้กระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อสร้างเสริมลักษณะจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุพัตร์ พิบูลย์. (2544). การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา.
- หฤทัย อาจปรุ. (2544). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ภาวะผู้นำ รูปแบบการดำเนินชีวิต ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองกับการมีจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาพยาบาล. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อนุชาติ พวงสำลี และวีรบูรณ์ วิสารทสกุล. (2540). ประชาสังคม: คำ ความคิดและความหมาย. กรุงเทพฯ : สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา.
- อรพินทร์ ชูชม. (2549). รายงานวิจัยการวิเคราะห์ปัจจัยทางจิตสังคมที่สัมพันธ์กับจิตสำนึกทางปัญญาและคุณภาพชีวิตของเยาวชนไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อริยา คูหา. (2554). จิตสาธารณะและรูปแบบการดำเนินชีวิตของนักศึกษา. สงขลา: ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะนำ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- อ้อมใจ วงษ์มณฑา และประเสริฐ บัณฑศักดิ์. (2551). จิตสาธารณะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี. เข้าถึงได้จาก http://culture.pn.psu.ac.th/culture/index.php?option=com_content&view=article&id=290:2555-01-10-15-%25S&catid=3:2009-10-20-09-101&Itemid=35
- อ้อมใจ วงษ์มณฑา. (2555). ความคาดหวังของผู้บริหาร บุคลากร และนักศึกษาต่อบทบาทการส่งเสริมการบริหารงานเอกสาร ข้อมูลทางวัฒนธรรมของสถาบันวัฒนธรรมศึกษา กัลยาณิวัฒนา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

- อัญจรา โนมแจ่ม. (2544). จิตสำนึกของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ต่อการรวมกลุ่มกิจกรรมเพื่อสังคม. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม, คณะสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อัญชลิกา ผิวเพชร. (2555). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อัญชลี ยิ่งรักพันธุ์. (2550). ผลการใช้สถานการณ์จำลองผสานกับเทคนิคการประเมินผลจากสภาพจริงเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อารีวรรณ กุญแจชูแสง. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น: กรณีศึกษาโรงเรียนสาธิตในภาคตะวันออกเฉียงเหนือวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัย วัฒนและสถิติการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อุไรวรรณ วัชรกุ่มครอง. (2553). ความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษากการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในจังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- Bear. (1980). The relationship of moral reasoning to conduct problems and intelligence. *Master Abstracts International*, 40(04), 147.
- Eisenberg, N., & Fabes, K. A. (1998). Prosocial development. New York: Wiley.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3).
- Kohlberg, L. (1976). *Moral development and behavior*. New York: Holt, Rinehart And Winston
- Maslow, A. (1970). *Motivation and personality*. New York: Harper and Row.
- Raj, M. (1996). *Consciousness*. New Delhi: Anmol.
- Tannenbaum. (2002). An analysis of an after-school service-learning program for elementary school children. *Dissertation Abstracts International*, 63(8), 2796-A.
- O'Connor, Spencer and Patton. (2003). The relationship between working memory and cognitive functioning in children. *Australian Journal of Psychology*, 55, 201.

Sills, D. L. (1972). *Leadership international encyclopedia of the social sciences*. New York:

The Macmillan & The Free Press.

Woolfolk. (1993). *Educational psychology* (5th ed.). New York: Allyn & Bacon.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

(สำเนา)

ที่ ศธ. 6621.8/ ว.078

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

19 มีนาคม 2561

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. คำโครงการวิจัย
2. เครื่องมือในการวิจัย

ด้วย นางสาวสิริภรณ์ เทพสง่า นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา รหัส 58920327 ได้มีความเห็นชอบให้ทำงานนิพนธ์ เรื่อง การศึกษาการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ซึ่งในขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย โดยมี ดร.สถาพร พฤษพิบูล เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

ประยูร อิ่มสวาสดี

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิ่มสวาสดี)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์. 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

(สำเนา)

ที่ ศธ. 6621.8/ ว.079

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

25 มีนาคม 2561

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ

เรียน

ด้วย นางสาวสิราภรณ์ เทพสง่า นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา รหัส 58920327 ได้มีความเห็นชอบให้ทำ งานนิพนธ์ เรื่อง การศึกษาการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียน ชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ซึ่งในขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้าง เครื่องมือเพื่อการวิจัย โดยมี ดร.สถาพร พงุฑติกุล เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ ภาควิชาการบริหารการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวก ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

ประยูร อิ่มสวาสดี

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิ่มสวาสดี)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

(สำเนา)

ที่ ศธ. 6621.8/ ว.080

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

2 เมษายน 2561

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

ด้วย นางสาวสิราภรณ์ เทพสง่า นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา รหัส 58920327 ได้มีความเห็นชอบให้ทำงานนิพนธ์ เรื่อง การศึกษาการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ซึ่งในขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย โดยมี ดร.สถาพร พฤษพิบูล เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ ภาควิชาการบริหารการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

ประยูร อิ่มสวาสดี

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิ่มสวาสดี)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การศึกษาการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัยฉบับนี้มีทั้งหมด 30 ข้อ
2. แบบสอบถามเพื่อการวิจัยชุดนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน
ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป
ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับจิตสาธารณะ
3. ขอความร่วมมือนักเรียนทุกคนในการตอบแบบสอบถามนี้ทุกข้อ ตามคิดของนักเรียน
ซึ่งข้อมูลจากแบบสอบถามนี้จะนำไปวิเคราะห์โดยภาพรวมเท่านั้นจะไม่มีเปิดเผยข้อมูล
เป็นรายบุคคล
4. เมื่อนักเรียนตอบแบบสอบถามเสร็จแล้ว กรุณาตรวจสอบดูอีกครั้งว่าท่านได้ตอบ
ครบทุกข้อแล้วหรือไม่ แบบสอบถามที่ตอบครบทุกข้อเท่านั้นจะเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์
5. ผู้วิจัยขอขอบคุณนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้
ซึ่งผลการวิจัยจะช่วยให้เกิดการเรียนเรียนรู้ที่ถูกต้อง เพื่อการร่วมมือกันพัฒนาจิตสาธารณะ
ของนักเรียนต่อไป

นางสาวสิราภรณ์ เทพสง่า

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ตามความจริงของนักเรียน

1. เพศ

 ชาย หญิง

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

 เก่ง (เกรด 3.00 ขึ้นไป) ปานกลาง (เกรด 2.00-2.99) อ่อน (เกรดต่ำกว่า 1.99)

3. อาชีพของผู้ปกครอง

 รับราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานเอกชน/ รับจ้าง เกษตรกรรมหรืออื่น ๆ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีจิตสาธารณะ

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีจิตสาธารณะของนักเรียน เมื่ออ่านข้อความต่อไปนี้แล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนหรือใกล้เคียงมากที่สุด

5 คะแนน หมายถึง นักเรียนปฏิบัติมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง นักเรียนปฏิบัติมาก

3 คะแนน หมายถึง นักเรียนปฏิบัติปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง นักเรียนปฏิบัติน้อย

1 คะแนน หมายถึง นักเรียนปฏิบัติน้อยที่สุด

ที่	การมีจิตสาธารณะของนักเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านการหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำให้เกิดความเสียหายต่อส่วนร่วม						
1.	นักเรียนไม่ขีดเขียน โต๊ะ-เก้าอี้และตักเตือนเพื่อนที่กำลังจะขีดเขียน โต๊ะ-เก้าอี้ใน โรงเรียน					
2.	นักเรียนอ่านหนังสือของห้องสมุดอย่างถนอมไม่แอบฉีกและเก็บหนังสือไว้ที่เดิมเมื่อใช้เสร็จ					
3.	นักเรียนจะใช้คอมพิวเตอร์ของโรงเรียนด้วยความระมัดระวังเพราะเกรงว่าจะชำรุดเสียหาย					
4.	เมื่อรับประทานอาหารเสร็จแล้ว นักเรียนเก็บภาชนะไปวางไว้ที่จัดเตรียมไว้					
5.	เมื่ออยู่ใน โรงเรียน นักเรียนจะทิ้งขยะลงในถังขยะของโรงเรียน					
6.	ถ้านักเรียนออกจากห้องเรียนเป็นคนสุดท้าย นักเรียนจะปิดไฟ พัดลมหรือเครื่องปรับอากาศ ก่อนออกจากห้องเรียน					
7.	หากนักเรียนพบก๊อกน้ำเปิดทิ้งไว้หรือปิดไม่สนิท นักเรียนจะเข้าไปปิดก๊อกน้ำในสนิททันที					

ที่	การมีจิตสาธารณะของนักเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
8.	นักเรียนช่วยดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม โดยการไม่ทิ้งขยะลงในแหล่งน้ำ					
9.	นักเรียนจะเข้าแถวให้เป็นระเบียบ รู้ลำดับก่อนหลัง ไม่แย่ง เมื่อต้องใช้ของส่วนรวมร่วมกัน เช่น ทานอาหาร ซักซัณม เล่นของเล่นสนาม					
10.	นักเรียนแจ้งให้ครูหรือภารโรงทราบเมื่อพบสมบัติต่าง ๆ ของส่วนรวมชำรุดเสียหาย เพื่อจะได้ซ่อมแซม					
ด้านการถือปฏิบัติหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแล						
11.	นักเรียนไม่นำสมบัติส่วนรวมของโรงเรียนกลับบ้านไปเป็นของตัวเอง เช่น ลูกบอล หนังสือห้องสมุด เป็นต้น					
12.	นักเรียนใช้เวลาว่างในการเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น					
13.	นักเรียนทำความสะอาดเขตพื้นที่รับผิดชอบด้วยความเต็มใจ					
14.	นักเรียนยินดีร่วมเชียร์กีฬาและร่วมเดินขบวนพาเหรดในการแข่งขันกีฬาของโรงเรียน					
15.	นักเรียนยินดีร่วมทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม เช่น กิจกรรมรณรงค์การแยกขยะ					
16.	นักเรียนจะสมัครเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการทำประโยชน์แก่สังคม					
17.	นักเรียนเข้าร่วมทำบุญตักบาตรข้าวสารอาหารแห้งในวันสำคัญทางศาสนา					
18.	นักเรียนร่วมกิจกรรมปลูกต้นไม้เพื่อถวายพ่อหลวง					
19.	นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมนอกเวลาเรียนกับเพื่อนคนอื่น ๆ เช่น การเล่นเกมเป็นทีม การร่วมวงดนตรี ฯลฯ					
20.	นักเรียนจะสิทธิเลือกตั้งประธานนักเรียนเพื่อได้คนดีเข้ามา					

ที่	การมีจิตสาธารณะของนักเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนร่วม						
21.	นักเรียนช่วยคุณครูถือแบบฝึกหัดหรืออุปกรณ์ต่าง ๆ มาห้องเรียน					
22.	นักเรียนช่วยพ่อกับแม่ทำงานบ้านด้วยความเต็มใจ					
23.	นักเรียนคอยรับฟังให้คำปรึกษาและให้กำลังใจกับปัญหาต่าง ๆ ของเพื่อน					
24.	นักเรียนจะช่วยเหลือเพื่อนทำงานส่วนรวมให้เสร็จก่อนทำงานส่วนตัว					
25.	นักเรียนเก็บเอกสารหรือจดการบ้านที่คร่อมบปให้เพื่อนที่ขาดเรียน					
26.	นักเรียนให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียนหากเพื่อนลืมนำมา					
27.	นักเรียนช่วยสอนการบ้านและอธิบายบทเรียนให้แก่เพื่อน					
28.	นักเรียนจะบริจาคเงินหรือสิ่งของ เพื่อช่วยเหลือคนที่เดือดร้อน					
29.	นักเรียนแบ่งปันและเปิดโอกาสให้เพื่อนได้ใช้ของส่วนรวมต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น ลูกบอล เครื่องคอมพิวเตอร์ของโรงเรียน					
30.	นักเรียนไม่นำสิ่งของส่วนรวมของโรงเรียนมาใช้เองทีละเยอะ ๆ เช่น หนังสือห้องสมุด					

ภาคผนวก ค

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC)

ตารางที่ 15 ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ของแบบสอบถาม

ที่	การมีจิตสาธารณะของนักเรียน	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	เฉลี่ย	แปลผล
		1	2	3			
ด้านการหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำให้เกิดความเสียหายต่อส่วนร่วม							
1.	นักเรียนไม่ขีดเขียนโต๊ะ-เก้าอี้และตักเตือนเพื่อนที่กำลังจะขีดเขียนโต๊ะ-เก้าอี้ในโรงเรียน	+1	+1	+1	3.00	1.00	ใช้ได้
2.	นักเรียนอ่านหนังสือของห้องสมุดอย่างถนอม ไม่แอบนิก และเก็บหนังสือไว้ที่เดิมเมื่อใช้เสร็จ	+1	0	+1	2.00	.67	ใช้ได้
3.	นักเรียนจะใช้คอมพิวเตอร์ของโรงเรียนด้วยความระมัดระวังเพราะเกรงว่าจะชำรุดเสียหาย	+1	+1	0	2.00	.67	ใช้ได้
4.	เมื่อรับประทานอาหารเสร็จแล้ว นักเรียนเก็บภาชนะไปวางไว้ที่จัดเตรียมไว้	+1	+1	+1	3.00	1.00	ใช้ได้
5.	เมื่ออยู่ในโรงเรียน นักเรียนจะทิ้งขยะลงในถังขยะของโรงเรียน	+1	+1	+1	3.00	1.00	ใช้ได้
6.	ถ้านักเรียนออกจากห้องเรียนเป็นคนสุดท้าย นักเรียนจะปิดไฟ พัดลมหรือเครื่องปรับอากาศก่อนออก จากห้องเรียน	+1	+1	+1	3.00	1.00	ใช้ได้
7.	หากนักเรียนพบก๊อกน้ำเปิดทิ้งไว้หรือปิดไม่สนิท นักเรียนจะเข้าไปปิดก๊อกน้ำในทันที	+1	+1	+1	3.00	1.00	ใช้ได้
8.	นักเรียนช่วยดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม โดยการไม่ทิ้งขยะลงในแหล่งน้ำ	+1	+1	+1	3.00	1.00	ใช้ได้
9.	นักเรียนจะเข้าแถวให้เป็นระเบียบ รู้ลำดับก่อนหลัง ไม่แย่ง เมื่อต้องใช้ของส่วนรวมร่วมกัน เช่น ทานอาหาร ซื่อขนม เล่นของเล่น สนาม	+1	+1	+1	3.00	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ที่	การมีจิตสาธารณะของนักเรียน	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	เฉลี่ย	แปลผล
		1	2	3			
10.	นักเรียนแจ้งให้ครูหรือภารโรงทราบเมื่อพบสมบัติต่าง ๆ ของส่วนรวมชำรุดเสียหาย เพื่อจะได้ซ่อมแซม	+1	0	+1	2.00	.67	ใช้ได้
การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแล							
11.	นักเรียนไม่นำสมบัติส่วนรวมของโรงเรียนกลับบ้านไปเป็นของตัวเอง เช่น ลูกบอล หนังสือห้องสมุด เป็นต้น	+1	+1	+1	3.00	1.00	ใช้ได้
12.	นักเรียนใช้เวลาว่างในการเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น	+1	+1	+1	3.00	1.00	ใช้ได้
13.	นักเรียนทำความสะอาดเขตพื้นที่รับผิดชอบด้วยความเต็มใจ	+1	+1	+1	3.00	1.00	ใช้ได้
14.	นักเรียนยินดีร่วมเชียร์กีฬาและร่วมเดินขบวนพาเหรดในการแข่งขันกีฬาของโรงเรียน	0	+1	+1	2.00	.67	ใช้ได้
15.	นักเรียนยินดีร่วมทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม เช่น กิจกรรมรณรงค์การแยกขยะ	+1	+1	0	2.00	.67	ใช้ได้
16.	นักเรียนจะสมัครเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการทำประโยชน์แก่สังคม	0	+1	+1	2.00	.67	ใช้ได้
17.	นักเรียนเข้าร่วมทำบุญตักบาตรข้าวสารอาหารแห้งในวันสำคัญทางศาสนา	+1	0	+1	2.00	.67	ใช้ได้
18.	นักเรียนร่วมกิจกรรมปลูกต้นไม้เพื่อถวายพ่อหลวง	+1	0	+1	2.00	.67	ใช้ได้
19.	นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมนอกเวลาเรียนกับเพื่อนคนอื่น ๆ เช่น การเล่นกีฬาเป็นทีม การร่วมวงดนตรี ฯลฯ	+1	+1	+1	3.00	1.00	ใช้ได้
20.	นักเรียนจะสิทธิเลือกตั้งประธานนักเรียน เพื่อได้คนดีเข้ามา	+1	+1	+1	3.00	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ที่	การมีจิตสาธารณะของนักเรียน	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	เฉลี่ย	แปลผล
		1	2	3			
การเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนร่วม							
21.	นักเรียนช่วยคุณครูถือแบบฝึกหัดหรืออุปกรณ์ต่าง ๆ มาห้องเรียน	+1	0	+1	2.00	.67	ใช้ได้
22.	นักเรียนช่วยพ่อกับแม่ทำงานบ้านด้วยความเต็มใจ	+1	+1	+1	3.00	1.00	ใช้ได้
23.	นักเรียนคอยรับฟังให้คำปรึกษาและให้กำลังใจกับปัญหาต่าง ๆ ของเพื่อน	+1	+1	+1	3.00	1.00	ใช้ได้
24.	นักเรียนจะช่วยเหลือเพื่อนทำงานส่วนรวมให้เสร็จก่อนทำงานส่วนตน	+1	+1	+1	3.00	1.00	ใช้ได้
25.	นักเรียนเก็บเอกสารหรือจดการบ้านที่ครูมอบให้เพื่อนที่ขาดเรียน	+1	+1	+1	3.00	1.00	ใช้ได้
26.	นักเรียนให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียนหากเพื่อนลืมนำมา	+1	+1	+1	3.00	1.00	ใช้ได้
27.	นักเรียนช่วยสอนการบ้านและอธิบายบทเรียนให้แก่เพื่อน	+1	+1	+1	3.00	1.00	ใช้ได้
28.	นักเรียนจะบริจาคเงินหรือสิ่งของเพื่อช่วยเหลือคนที่เดือนร้อน	+1	+1	+1	3.00	1.00	ใช้ได้
29.	นักเรียนแบ่งปันและเปิดโอกาสให้เพื่อนได้ใช้ของส่วนรวมต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น ลูกบอล เครื่องคอมพิวเตอร์ของโรงเรียน	0	+1	+1	2.00	.67	ใช้ได้
30.	นักเรียนไม่นำสิ่งจิงส่วนรวมของโรงเรียนมาใช้เองที่ละเออะ ๆ เช่น หนังสือห้องสมุด	0	+1	+1	2.00	.67	ใช้ได้

ภาคผนวก ง

คำอำนาจจำแนกและความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

ตารางที่ 16 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (<i>r</i>)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (<i>r</i>)
1	.28	16	.43
2	.67	17	.51
3	.55	18	.30
4	.42	19	.47
5	.24	20	.39
6	.26	21	.27
7	.43	22	.43
8	.30	23	.56
9	.66	24	.36
10	.51	25	.47
11	.61	26	.47
12	.47	27	.52
13	.66	28	.60
14	.52	29	.67
15	.59	30	.51

หมายเหตุ: ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ = .93